

- beföldi szállítók,
- külföldi szállítók,
- beföldi beruházási szállítók,
- külföldi beruházási szállítók.

Év közben (passzívulaskor) a Ft-ban keletkező szállítói tartozást az elismert, számlázott, áfat is tartalmazó összegben kell nyilvántartásba venni.

A barter üzlet egy deviza beföldi és egy deviza külföldi között létrejött két adásvételi ügylet. Ahol a gazdálkodó egyszerűen vevő és eladó. Ez azt jelenti, hogy a devizas kötelezettséget ugyanakkora (devizában kifejezve!) devizas követelés (jellemzően export) egyenlíti ki. Ebben az esetben az első ügylet (bármelyik fél teljesít először) teljesítése-nek napján érvényes választott árfolyamon kell számolni minden télt, amely a barterhez tartozik. Ezáltal barterügyletek teljesülésénél soha nem keletkezhet árfolyam-különbség, illetve a barterhez kötődő kötelezettségeket, követeléseket év végén tilos átértékelni.

A devizában fennálló szállítótartozások értékelése a korábbiakban ismertetett módon történik. Ha az árfolyam-különbözet jelentős, akkor a keletkező árfolyamvesztés, árfolyamnyereség a korábban ismertetett módon számolandó el.

T 2 Készletek

Visszakiűdés, minőségi engedmény:
T 454 Szallitok

K 466 Előzetesen felszámított áfa

Szállítói kötelezettség kiegyenlítése:

(Devizás kötelezettség esetén, ha van a gazdálkodónak saját devizája a teljesítés napján érvényes választott árfolyamon):

T 454 Szállítók

K 38 Pénzeszközök

Devizás szállítói tartozás kiegyenlítésekor keletkezett árfolyam-különbözlet

Árfolyamnyereség:

T 454 Szállítók

K 976 Átváltáskori, értékeléskori árfolyamnyereség

Vagy árfolyamvesztés:

T 876 Átváltáskori, értékeléskori árfolyamvesztés

K 454 Kulfioldi szállítók

Tartozás részben kiegyenlítése előleg beszámításával:

T 454 Szállítók

K 35 Adott előlegek

K 466 Előzetesen felszámított áfa

Az adott előleget, annak levonható áfájával együtt, az eszközök között tárgyaljuk. Ügyelni kell arra, hogy minden Ft-ban lévő áfatartalom csak egyszer kerüljön levonásra. Ezért, ha levont előlegáfa után következik az ügylet teljes számlázása, amelynek áfáját is teljes egészében levonjuk, akkor az előleg visszavezetéséhez kötődik korrekcióként a fenti tétel. Számokkai: egy 120 Ft összegű anyagvásárlásnál az előleg 60 Ft volt. Ezután levontunk 10 Ft áfát. Majd jött a teljesítésről a számla 120 Ft-ról, ha az abban lévő 20 Ft áfát is levonjuk, akkor az összes levont áfánk 30 Ft, holott csak 20 Ft-ot – a 120 Ft 1/6-át – helyezhettük volna levonásban. Ezt a rendet állítja helyre a 466-os követel oldalára könyvelt 10 Ft.)

Devizás tartozás esetén értelemszerűen el kell számolni az esetleges árfolyam-különbözetet is, tekintettel a jelentős összegre.

4.4. Váltótartozások

A váltótartozás olyan meghatározott időre szóló fizetési kötelezetvény, amelyet a lejáratkor az adósnak névértéken kell kifizetnie. Ha a vállalkozás a fizetési határidő napjáig nem tudja rendezni szállítói vagy egyéb kölcsöntartozási kötelezettségét, megállapodás szerint váltót állíthat ki. A váltótartozás (saját váltó névértéke) magában foglalja a váltóval kiegyenlített (kiegyenlítendő) tartozás és a kamat összegét is.

4.4.1. Váltótartozások értékelése

Ev közben a váltótartozás értékét a fizetendő bruttó összegben – névértéken – kell nyilvántartásba venni, mégpedig úgy, hogy a váltó névértékében szereplő kamatot fizetendő kamatként kell kimutatni.

Devizában keletkező váltótartozás Ft összegét a kötelezettség keletkezésének napján érvényes választott devizárfolyamon kell meghatározni, ezen árfolyam alapján kell kiszámítani a kamat összegét is.

Ha a devizas váltó nem szállítói kötelezettség rendezésére szolgál, hanem devizában, valutában kapott kölcsön fejében került átadásra (devizas finanszírozás), akkor a devizakölcsön:

- devizaszámlán, valutapénztárban történő elhelyezéskor a pénzügyi teljesítés napján érvényes választott árfolyamon,
- ha a deviza ellenértéke forintszámlán, forintpénztárban került elhelyezésre (a bank megvásárolta), akkor a bank által jóváírt összegben **vételi** árfolyamon

kerül könyvelésre.

Év végén (mérlegkészítéskor) értékelési feladat csak a devizában fennálló váltótartozásoknál van, ami megegyezik a devizas tételek év végi értékelésére vonatkozó, eddig megismert módszerrel.

4.4.2. Váltókötelezettségek könyvvitele

Külön mutatjuk be a forintban és a devizában kiállított váltók könyvelését.

Forintváltók könyvelési műveletei

Tartozás rendezése váltókiadásával.

Szállítói vagy más kötelezettség kiegyenlítése váltóval:

T 454 Szállítók

vagy egyéb

T 43–47 Kötelezettségek

K 457 Váltótartozások

A váltó névértéke és a kötelezettség értéke közötti különbözet elszámolása, amely kamat:

T 872–873 Fizetendő kamatok és kamat jellegetű ráfordítások

K 457 Váltótartozások (a kamat összege)

Ez az elszámolás egyike a lehetséges elszámolásnak. A gyengeje, hogy a váltó kiállításakor elszámoljuk a pénzügyi ráfordítások között a teljes kamattartalmat, holott az csak a váltó lejáratakor lesz teljes egészében teher, ráfordítás (ezért év végéig biztosan torzítja az eredményünket). Az egyéb módszerrel viszont más fogatékosság jelenik meg.

A névértékben lévő, nem a tárgyiidőszakot illető kamat időarányos elhatárolása (év végén):

T 392 Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása

K 872–873 Fizetendő kamatok és kamat jellegetű ráfordítások

Váltótartozás pénzügyi rendezése:

T 457 Váltótartozások (a kamat összegét is tartalmazza)

K 38 Pénzeszközök

A korábban elhatározott, ki nem fizetett kamat átvezetése a váltótartozás kifizetésekor:

T 872–873 Fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások

K 392 Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása

Kapott pénz átvétele miatti váltótartozás (financváltó):

T 38 Pénzeszközök

T 872–873 Fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások

K 457 Váltótartozások

A további könyvelési műveletek ugyanazok, mint amit korábban bemutatunk.

A devizás váltótartozások könyvelésének bemutatásától e jegyzetben eltekintünk.

4.5. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek közé azok a kötelezettségek tartoznak, amelyek lejáratú ideje rövidebb, mint egy év, s az előzőekben nevesített rövid lejáratú kötelezett-ségek között nem szerepelnek.

Fajtai:

- munkavállalókkal szembeni kötelezettségek (például munkabér, egyéb személyi juttatások stb.),
- társadalombiztosítási önkormányzatokkal szembeni kötelezettségek (például nyugdíj- és egészségbiztosítási járulékok),
- adóhatósággal szembeni kötelezettségek (például társasági adó, áfa, személyi jövedelemadó stb.),
- önkormányzattal szembeni kötelezettségek (például helyi adók),
- vámhatósággal szemben (például vámköltség, importáfa) fennálló kötelezettségek,
- különféle egyéb fennálló kötelezettségek.

4.5.1. Munkavállalókkal szembeni kötelezettségek (jövetelemelszámolás)

Jövetelem a magánszemély által bármilyen jogcímen szerzett bevétel, például munka-bér, illetve jövetelem annak – költségekkel csökkentett – meghatározott hányada az érvényes jogszabályok szerint.

Megjegyzés:

Nem minősül jövetelemnek a kapott hitel, kölcsön, adó-visszatérítés és a vállalkozásba bevitel vagyon értéke, annak kivonásakor.

A munkavállalók jöveteleim:

- a **munkabérek** (alapbér, törzsbér, prémium, jutalom, bérpótlék, kiegészítő fizetés, egyéb bér),
- a **személyi jellegű egyéb kifizetések** (például szerzői díj, étkezési hozzájárulás, költségtérítések, betegségpótlék, első 15 napjára fizetett díj, táppénz-hozzájárulás, az egészségbiztosító által fizetett).

A fenti jogcímeken kapott összegeket együttes értéke a munkavállaló jövedelme, amit **bruttó bérnek** nevezünk. A jövedelemelszámolási idő végén a bruttó jövedelemről feladást kell készíteni; az összeg a munkavállalókkal szembeni kötelezettség összege, de a vállalatnak ezt nem kell teljes egészében kifizetnie, mert ezt a bruttó jövedelmet még munkavállalói kötelezettségek is terhelik, aminek egy részét a munkáltatónak jogszabály szerint kötelező levonnia.

Ezek a **munkavállalói kötelezettségek**:

- személyi jövedelemadó előlege,
- nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék (jelenleg 15,5%),
- nyugdíjpenztári tagdíjak (ha van általában 8% – de ez általában csökkenti a 15,5%-ot),
- munkavállalói járulék (jelenleg 1,5%),
- továbbítandó kötelezettségek más jogosultnak.

A munkáltató a bruttó jövedelemből levonhatja a munkavállalóval szembeni követeléseit: a megállapított kártérítést, az adott előleget, illetve további előírt kötelezettségeket. A jogszabály alapján levont összegeket a gazdálkodónak továbbítani kell a követelés címzettjének, így a vállalatnak rövid lejáratú kötelezettsége keletkezik a címzettekkel szemben, a bértartozás helyett. Ezek a

- társadalombiztosítási alapok,
- adóhatóság (APEH),
- egyéb címzettek (például bírói letiltás kedvezményezettje).

A foglalkoztatáshoz további jogszabály szerinti gazdálkodói kötelezettségek is tartoznak, amelyeket együttesen **bérfjárulékoknak** nevezünk (a béréket terhelő levonásokat és a bérfjárulékokat, az esetlegesen a gazdálkodó által fizetendő, de a dolgozókhoz kötődő más befizetésekkel együtt **közterheknek** is hívjuk.)

A bérfjárulékok a jövedelemhez vagy a foglalkoztatott létszámhoz tartozó, a gazdálkodót terhelő kötelezettségek.

Ezek a kötelezettségek:

- nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék (ma 29%),
- tételes egészségügyi hozzájárulás (jelenleg 1 950 Ft/fő/hó),
- százalékos egészségügyi hozzájárulás (EHO) jogszabályban előírt esetekben, mérteke 11%),
- munkaadó járulék (ma 3%),
- szakképzési hozzájárulás (általában 1,5%),
- rehabilitációs foglalkoztatási hozzájárulás,
- kommunális adó,
- természetbeni juttatás utáni személyi jövedelemadó stb.

Jövedelmek, a munkavállalókkal szembeni kötelezettségek könyvviteli elszámolása

A fentebb felsorolt számos könyvelési tétel indokolja egy technikai, elszámoló számla bevezetését. Ez a technikai számla a 471 Jövedelemelszámolási számla.

- Itt mutatjuk be a munkavállalóktól történő levonásokat és azok rövid lejárati kötelezettségkénti előírásait is.
- Bérköltség (bruttó bér) elszámolása a hó végi feladás alapján:**
- T 54 Bérköltség**
- K 471 Jövedelemelszámolási számla**
- Pénzbeli személyi jelleű kiřizetések elszámolása (például gépkocsihaszálat, etkezési hozzájárulás, 15 napon belüli betegségabszadás díja stb.)
- T 55 Személyi jelleű egyéb kiřizetések**
- K 471 Jövedelemelszámolási számla**
- A folyósítandó tápénz és családi pótlék elszámolása, üzemi kiřizetöhely esetén (a jelenlegi jogszabályok szerint üzemi kiřizetöhely működtetése kötelező 100 fő állományi létszám felett):
- T 36 Egésségpénztárral (társadalombiztosítóval) szembeni követelés**
- K 471 Jövedelemelszámolási számla**
- Munkavállalót terhelő nyugdíj- és egésségügyi járulék levonása:
- T 471 Jövedelemelszámolási számla**
- K 473 Társadalombiztosítási kötelezettség**
- Személyi jövedelemadó levonása:
- T 471 Jövedelemelszámolási számla**
- K 462 Személyi jövedelemadó elszámolási számla**
- Munkavállalói járulék (jelenleg 1,5%) előírása:
- T 471 Jövedelemelszámolási számla**
- K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek**
- Előirt követelések levonása (pl. kártérítés, korábbi előleg):
- T 471 Jövedelemelszámolási számla**
- K 361 Munkavállalókkal szembeni követelések**
- Előirt kötelezettségek levonása (pl. gyerektartási díj, más bírói letiltás), amelyből új típusú kötelezettségek keletkeznek a gazdálkodónak (a levonás után ő lesz a kötelezett):
- T 471 Jövedelemelszámolási számla**
- T 476 Rövid lejáratú kötelezettségek munkavállalókkal és tagokkal szemben**
- A levonások után kiřizetnek a nettó keresetet (ez lehet egy-egy dolgozóval kapcsolatban késpénzes, más dolgozóval kapcsolatban áttutalásos is).
- Késpénzfelvétel a pénztári kiřizetéshez (következő hó elején – a Munka törvénykönyve tartalmaz rá vonatkozóan rendelkezést):
- (Pénztárbizonylat alapján)
- T 381 Pénztár**
- K 389 Átvezetési számla**

Bankbizonylat alapján a terhelés:

T 389 Átvezetési számla

K 384 Elszámolási betétszámla

Kifizetés pénztárból (bér, táppénz, családi pótlék stb.) elszámolása:

T 471 Jövedelemelszámolási számla

K 381 Pénztár

Átutalás a munkavállaló bankszámlájára:

T 471 Jövedelemelszámolási számla

K 384 Elszámolási betétszámla

Fel nem vett járandóság bevételezése:

(Ha a befizetésről kiadási pénztárbizonylat készült)

T 381 Pénztár

K 472 Fel nem vett járandóság

Megjegyezzük: a mai szabályozás szerint (2007.) csak akkor kell a közterheket megfi-

zetni a bérrek, a keresetek után, ha azokat ténylegesen ki is fizették!

Elévült vagy kifizethetetlen munkabértartozás elszámolása:

T 472 Fel nem vett járandóságok

K 989 Egyéb vagyomnövekedéssel járó rendkívüli bevételek

Ezután a levont közterheket (nyugdíjjárulék, személyi jövedelemadó stb.) vissza kell
rendezni.

4.5.2. Személyi jövedelmekkel, természetbeni juttatásokkal kapcsolatos, munkáltatót terhelő kötelezettségek elszámolása és az átutalások a hatóságoknak:

A társadalombiztosítási alapok felé esedékes, a munkáltatót terhelő kötelezettségek el-
számolása (ma az elszámolt bérrek és az adóköteles természetbeni juttatások összegének
a 29%-a):

T 561 Nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulék

K 473 Társadalombiztosítási kötelezettség

Egészségügyi hozzájárulás előírása (tétel: 1950 Ft/fő/hó, a százalékos 11%):

T 562 Egészségügyi hozzájárulás

K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

Munkaadói járulékok:

(Jelenleg 3%, a munkáltató fizeti a bérrek és a természetbeni juttatás nagyobb része után)

T 563 Munkaadói járulék

K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

Szakképzési hozzájárulás (a közteher általában a bér 1,5%-a):

(A képzéssel nem foglalkozóknak év közben előleget kell fizetni):

T 474 Elküldött alapokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségek

K 38 Pénzeszközök

Kötelezettség összegeinek előírása és költségként történő elszámolása:

T 564 Szakképzési hozzájárulás

K 474 Elküldött alapokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségek

A pénzügyi rendezés a kötelezettség és a befizetett előleg különbsége.

Fizetési hátralék esetén:

T 474 Elküldött alapokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségek

K 384 Elszámolási betétszámla

A szakképzési hozzájáruláshoz hasonló a rehabilitációs foglalkoztatási hozzájárulás könyvelése. Ezt csak a 20 főt elérő foglalkoztatóknak kell fizetni bizonyos esetben, általában akkor, ha nem foglalkoztatnak elég nagy arányban csökkent munkaképességű munkavállalót. Számlatükörünk szerint a megfelelő költségem számla az 569. is lehet.

A foglalkoztató által nyújtott természetbeni juttatások utáni – a munkáltatót terhelő – személyi jövedelemadó (ez a gazdálkodó költésége lesz szemben a levont száma-val):

T 55 Személyi jellegű egyéb kifizetések

K 462 Személyi jövedelemadó elszámolási számla

A munkavállalókkal kapcsolatos kötelezettségek rendezése után át kell utalni azokat az összegeket, amelyeket a munkavállalóktól levontak, azokkal együtt, amelyet a munkáltatónak kell megfizetni. Ezek megfizetése az APÉH-nak minden **adónemben** önálló MNB-számlára történik, tehát nem lehet azokat összevonni.

Levont személyi jövedelemadó átutalása:

T 462 Személyi jövedelemadó elszámolási számla

K 384 Elszámolási betétszámla

Levont munkavállalói járulékok átutalása:

T 464 Költésgevetési befizetési kötelezettség teljesítése

K 384 Elszámolási betétszámla

Munkaadói járulékok átutalása:

T 464 Költésgevetési befizetési kötelezettség teljesítése

K 384 Elszámolási betétszámla

Levont nyugdíj- és egészségbiztosítási, tb-járulékok átutalása:

T 473 Társadalombiztosítási kötelezettség

K 384 Elszámolási betétszámla

Egyéb tartozások (letiltások) átutalása:

T 476 Rövid lejáratú kötelezettségek munkavállalókkal

és tagokkal szemben

K 384 Elszámolási betétszámla

4.5.3. Adóhatósággal szembeni más kötelezettségek

Az adókötelezettségeket az egyes adónemekre vonatkozóan törvények és rendeletek alapján vetik ki, vagy a vállalkozás vállalja be azok fizetendő összegét.

Fajtai (adónemek):

- társasági adó,
- általános forgalmi adó,
- személyi jövedelemadó,
- jövedéki adó.

Nettó árbevételhez kapcsolódó adók elszámolása:

Pl. jövedéki adó előírása:

T 867 Adók, illetékek, hozzájárulások

K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

Kötelezettség teljesítése:

T 464 Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése

K 384 Elszámolási betétszámla

A **K 463**-as és a **K 464**-es számlák külön történő vezetését jogszabály írja elő azzal a céllal, hogy a tárgyévi halmozott kötelezettség bármikor látható legyen. Mindkét számla egyenlege szerepel a záró és ebből következően a nyitó mérlegben is. Ev eljén átveze-
tést kell végezni (T 463, K 464), így a gazdasági év eljén a 464-es számla egyenlege mutatja az esetleges túlfizetést, illetve tartozást a költségvetés felé.

Tárgyévi ráfordításaként elszámolható adók, **adó jellegu** ráfordítások (bírság, késedelemi pótlék stb.):

T 863 Mérlegfordulónap előtt bekövetkezett eseményeknek az üzleti évhez kapcsolódó ráfordítása

K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

Kötelezettség teljesítése:

T 464 Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése

K 384 Elszámolási betétszámla

Eszközbeszerzés után fizetendő, a beszerzési ár részét képező adók, illetékek:

T 11, 12–16 Immateriális javak, tárgyi eszközök

vagy

T 2 Készletek

K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

Társasági adó elszámolása:

Adóelőleg átutalása (a nyereségorientált gazdálkodónak vagy havonta, vagy negyedé-
vente a korábbi bevallott adója után kell fizetni, ma az adóalap 16%-a):

T 461 Társasági adó elszámolása

K 384 Elszámolási betétszámla

Társasági adó bevallása, előírása:
T 891 Társasági adó

K 461 Társasági adó elszámolása

Társasági adó átvétele az eredmény terhére:

T 493 Adózott eredmény elszámolása

K 891 Társasági adó

Társasági adó pénzügyi elszámolása:
T 461 Társasági adó elszámolása

K 384 Elszámolási betétszámla

Visszatérítés esetén:

T 384 Elszámolási betétszámla

K 461 Társasági adó elszámolása

A 2006-tól bevezetett különadót (4%) hasonlóan kell meghatározni, fizetni (minden adózó negyedévente) és könyvelni, mint a társasági adót (pl. a 461-es számla tovább bontásával alszámlára, illetve a 89-esen belül megfelelő számla kijelölésével).

4.5.4. Önkormányzattal szembeni kötelezettségek

A helyi önkormányzatnak fizetendő adók:

– építményadó,

– telekadó,

– kommunális adó,

– iparűzési adó,

– gépjárműadó,

– földadó (ez utóbbi központi adó, de a helyi önkormányzat szedi be és használja fel).

Az önkormányzatok ezeket az adókat jellemzően saját nevükben és saját maguk javára szedik be. A helyi adók többségénél a helyi önkormányzat döntési helyzetben van, hogy bevezeti-e azt. A helyi adókról szóló törvény ehhez a keretet teremti meg, illetve megszabja a maximális mértéket.

Könyvelése:

A helyi adó bevallása:

T 868 Önkormányzatokkal elszámolt adók, illetékek

K 469 Helyi adók elszámolási számla

A helyi adók átutalása:

T 469 Helyi adók elszámolási számla

K 384 Elszámolási betétszámla

A helyi adók egy részénél van előlegfizetési kötelezettség (pl. iparűzési adónál – évente kétszer, március és szeptember 15-én), amelyet hasonlóan kell könyvelni, mint a társasági adót.

Megjegyezzük: addig, amíg az APÉH-hez történő befizetés döntően önbevallás keretében történik, más adóhatóságnál jellemző lehet a kivételes adó is (pl. a VPOP-nál „vám-afa”, vagy a helyi önkormányzatoknál az iparűzésiadó-előleg – ez utóbbinál maga az adófizetés önbevallás alapján történik)!

4.5.5. Vámhatósággal szembeni kötelezettségek

Az EU-hoz való csatlakozás után a közösségen belüli árumozgás kikerült a VPOP hatásköréből, így például legfeljebb szűrőpróbaszerűen, de nem tételen ellenőrizi a hol-land-magyar szállításokat.

Immateriális javak, tárgyi eszközök importbeszerzése után fizetett vám, vámkezelési díj, egyéb vámteher és le nem vonható afa:

T 11-16 Immateriális javak, tárgyi eszközök

K 465 VPOP elszámolási számla

Készletek importbeszerzése után fizetett vám, vámkezelési díj, egyéb vámteher és le nem vonható afa folyamatos mennyiségbeni és értéknyilvántartás esetén:

T 2 Készletek

K 465 VPOP elszámolási számla

Készletek importbeszerzése után fizetett vám, vámkezelési díj, egyéb vámteher és le nem vonható afa beszerzési időszaki költségelszámolása (nem vezet folyamatos mennyiségi és érték nyilvántartást):

T 51 Anyagköltségek

T 814 ELÁBÉ

K 465 VPOP elszámolási számla

Importáfa elszámolása (ha levonható):

T 368 Különféle egyéb követelések

K 465 VPOP elszámolási számla

Pénzügyi rendezés:

T 465 VPOP elszámolási számla

K 38 Pénzeszközök

Importáfa levonásba helyezése a megfizetés napján (a vámhatározat alapján), ha egyéb-ként a feltételei fennállnak:

T 466 Előzetesen felszámított afa

K 368 Különféle egyéb követelések

Az általános forgalmi adó elszámolásával a korábbiakban már foglalkoztunk.

VIII. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Ahogy írtuk az aktív időbeli elhatárolásoknál, vannak olyan gazdasági események, amelyekből fakadó bevételek, illetve ráfordítások nem azt vagy nem csak azt az időszakot érintik, terhelik, illetik, amelyben felmerültek, hanem üzleti éveket is. Ahogy ott leírtuk, a megbízható és valós összkép biztosítását szolgálja, ha egy adott időszak eredményének meghatározásakor az **adott időszakra** (üzleti évek) **vonatkozó** bevételeket és ráfordításokat állítjuk szembe, függetlenül attól, hogy a bevételek mikor keletkeztek, illetve ráfordítások mikor merültek fel.

Az időbeli elhatárolás és összesítés számviteli alapelvek érvényesítése érdekében **el kell különíteni a tárgyévet követelő év, évek bevételeit és ráfordításait**. A passzív időbeli elhatárolás csökkenti a tárgyévi eredményt oly módon, hogy olyan bevételeket vonunk vissza könyveléssel a tárgyévből, amelyek a következő év(ek)et illeti, mert a következő év(ek) költségeihez és ráfordításaihoz kötődnek. Ugyanakkor elszámolunk olyan még fel nem merült, el nem számolt költségeket, ráfordításokat, amelyek a tárgyévet bevételeinek érdekében merültek fel. A passzív időbeli elhatárolásoknál jellemzően a bevételi bizonylat (pl. számla) a mérleg fordulónapja előtt elkészült és könyvelésre is került, míg a költségekről szóló bizonylat jellemzően a tárgyévet követő évben áll rendelkezésre.

Tehát a passzív időbeli elhatárolás csökkenti a tárgyévi eredményt úgy, hogy bevétel-csökkentést számolunk el („visszavesszük” a bevétel egy részét vagy egészét), vagy növeljük a költségeket, noha azok még nem kerültek elszámolásra, nem merültek fel. Az időbeli elhatárolásokat dokumentálni kell, az eredeti bizonylatok mellett önálló bizonylat tanúsítja, hogy a gazdasági eseménynek van időbeli elhatárolás vonzata. Az időbeli elhatárolást fel kell oldani a következő évben, években, amikor a korrekciós céllal elszámolt növekedés/csökkentés valóságosan is megjeljenik. A passzív időbeli elhatárolás virtuális forrást hoz létre a mérlegben, amely csökkenti a saját tőkét és valós gazdasági eseményen nyugszik. A passzív időbeli elhatárolások összetevői a mérlegben:

G.1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása

G.2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

G.3. Halasztott bevételek

Bevételek passzív időbeli elhatárolása

Olyan bevételek, amelyek a mérleg fordulónapja előtt teljesültek, számlázásra kerültek (néha be is folytak), de csak a fordulónap utáni időszakot illetik meg bevételeként, mert a hozzáköthető költségek, ráfordítások akkor merülnek fel. Például ilyen lehet a bérleti jog eladása több évre. Ekkor a számla értelmében kiállítástásra kerül az időszak kezdetén, a díj részben vagy egészben be is folyhat. Itt az árbevétel el kell osztani arra az időszakra, amelyre a vevő a bérleti jogot birtokolja.

Olyan költségek, ráfordítások, amelyek a fordulónap után merülnek fel, de a mérlegel
zárló időszakhoz kapcsolódnak.

teljesülése, az elkészült mérleg alapján hagyja jóvá a gazdálkodó tulajdonosi testülete.

Halasztott bevételek

az eszközfejlesztési célra kapott pénzeszköz, a negatív cégérték. Ha a bevételek és a költségek több időszakra vonatkoznak, úgy arányosan kell megosztani ezeket a tárgyév és a következő évek között valamilyen természetes mértekegységgel, például a teljesítés alapján, de leggyakrabban az idő mértékét használva, időnként értéki mutatók alapján is.

1. A passzív időbeli elhatárolás hatása a mérlegre és az eredményre

A passzív időbéli elhatárolások lényegének megértéséhez ismét lassunk egy egyszerű példát! Egy eszközt vásárolt a gazdálkodó, majd a szállító elegendi az áfa nélküli tartozás felét. Az eszközt több éven keresztül használjuk, és az időbéli elhatárolást több év alatt fogjuk megszüntetni.

A cég egy muszaki berendezést vásárolt 2 000 Ft + áfa értékben, aminek amortizációs kulcsa legyen 25% (maradványértékek nem számolnak). A vásárlás és üzembe helyezés június 30-án történt, a szállítói tartózásselengedése is ugyanakkor.

Az 1. év könyvelési művelletei: Az eszköz vétele, üzembe helyezése, rendkívüli bevétel elszámolása időbeli elhatárolással.

T	16	1.2 000	K	2.2 000	T	13	2.2 000	K	139	5. 250	T	57	4. 250	K
T	454	3.1 000	K	1.2 500	T	466	1.500	K	98	3.1 000	T	483	125	K
										5. 125				
										4.1 000				

- Az üzleti év zárásakor a bevételi számla K egyenlege 125 Ft, az ECS 250 Ft, ezáltal az eredményre gyakorolt hatás csökkentő, de csak 125 Ft-tal csökken.
- Az első év zárásakor a 483-as K egyenlege 875 Ft, ez a nettó eszközérték (1 750 Ft) fele. Az 1 750 Ft eszköz forrás fedezete, 1 000 Ft szállítói tartozás (875 Ft passzív időbeli elhatárolás és 125 Ft veszteség (mégleg szerinti eredmény csökkenés) = 1 000 + 875 – 125). (Az 500 Ft levonható ártól most eltekintünk, a változás annyi lenne, ha tekintettel lettünk volna rá, hogy a követelés – eszköz – növe, de ugyanennyivel növe a szállítói tartozás – forrás – is.)
- A könyvelési műveletek a 2. évben, ha minden változtatlan marad a kinduló feltételek-ből:

T	483	2. 250 N _y E 875	98	T	139	E. 125 I. 250	57	T	13	E. 2 000
K		K	T	K	T	K	K	T	K	
K										

1. Értékcsokkénis elszámolása.
 2. Passzív időbeli elhatárolás feloldása az értékcsokkénis (költség) összegének arányában (az eszköz 50%-át kellett finanszírozni, a másik fele „ajándék”).
- A könyvelést folytatottuk a következő években is.
- Az **ötödik év** könyvelése és az utáni állapot:

[illegible]

1. Értékcsoökkentés elszámolása.

2. Passzív időbeli elhatárolás feloldása az értékcsoökkentés (költség) összegeinek arányában (az eszköz 50%-át kellett finanszírozni, a másik fele „ajándék”).

Láthatóan egyszerre „fogyott el” az eszköz bruttó értéke az amortizálás miatt és az időbeli elhatárolás. (A 13. és 139-es számlák összevont egyenlege is, a 483-as számla egyenlege is 0.

Belátható, hogy az eredményre gyakorolt hatás a teljes időszakon 1 000 Ft eredménycsökkentést okozott az eszköz amortizációjából fakadóan. (A 2 000 Ft értékcsoökkentéssel szemben állt 1 000 Ft rendkívüli bevételnövekedés. Természetesen a géppel termelt eredmény összességében akármennyi is lehet, de az biztos, hogy a vele termelt termék eredménypozíciója 1 000 Ft-tal jobb ahhoz képest, mintha a gép teljes értékét ki kellett volna fizetni.

Miután az 5. év közepén elszámoltuk az amortizációt és elvégeztük a megfelelő elhatárolás megszüntetését, a továbbiakban a gépet 0 értékben tartjuk nyilván (ez lesz a mérleg-értéke) és további értékcsoökkentést vele kapcsolatban nem lehet elszámolni (egy esetleges felújítás után ez is megváltozhat természetesen).

2. A passzív időbeli elhatárolások kontírozása

Tárgyévvel követő időszakot illető bevételek elhatárolása (visszavétel) a tárgyévben: (E)lőzmény volt a tárgyévben: T 3/K 91-96)

T 91-92 Árbevételek

vagy

T 96

Egyéb bevételek

K 481 Bevételek passzív időbeli elhatárolása

Az elhatárolás feloldása közvetlenül a **következő üzleti év** nyitása után vagy évközben a bevételek esedékességekor (a ráfordítás elszámolásakor):

T 481 Bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 91-92 Árbevételek

vagy

K 96

Egyéb bevételek

Mérleggel zárt évhez kapcsolódó prémium, jutalom elhatárolása:

(Kötelezettségeként még nincs lekönyvelve, hiszen a tulajdonosi gyűlés a fordulónap után döntött róla.)

T 541 Bérköltség

K 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Feloldása a kötelezettség előírásával a következő évben:

T 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

K 541 Bérköltség

T 541 Bérköltség

K 471 Jövedelemelismólas számla

A prémiumhoz, jutalomhoz kötődő járulékok elhatárolása a tárgyévben:

T 56 Bétjárulékok

K 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Feloldása a következő üzleti év nyitásakor:

T 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

K 56 Bétjárulékok

T 56 Bétjárulékok

K 463 Költségvetési befizetési kötelezettségek

K 473 Társadalombiztosítási kötelezettség

Tárgyévét terhelő, még el nem számolt más költségek elhatárolása:

T 51–56 Megfelelő költségsszámlái

K 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása²

Mérlegkészítésig ismertté vált fizetendő kártérítések, késedelmi kamatok, bírságok elhatárolása:

T 863 Mérlegfordulónap előtt bekövetkezett eseményeknek az üzleti

évhez kapcsolódó ráfordításai

K 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Feloldása a következő üzleti év nyitása után:

T 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

K 863 Mérlegfordulónap előtt bekövetkezett eseményeknek

az üzleti évhez kapcsolódó ráfordításai

A kötelezettség könyvelése:

T 863 Mérlegfordulónap előtt bekövetkezett eseményeknek az üzleti

évhez kapcsolódó ráfordításai

K 479 Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Mérleggel lezárt évet időarányosan terhelő (adott) kamatok elhatárolása:

T 872, 873 Fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások

K 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Feloldása a tárgyévét követő üzleti év nyitása után vagy év közben, kifizetésekor:

T 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

K 872, 873 Fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások

Költségek ellenértélezésére kapott támogatások, juttatások elhatárolása:

(Előtte: T 38/K 963)

T 963 A mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg rendezett,

az üzleti évhez kapcsolódó egyéb bevételek

K 481 Bevételek passzív időbeli elhatárolása

² Feloldása a következő üzleti év nyitása után.

Feloldása a költség, ráfordítás valóságos felmerülésekor:

T 481 Bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 963 A mérlegképzési időpontra pénzügyileg rendezett, az üzleti évhez kapcsolódó egyéb bevételek

Határidos ügyletek (a valódi pénziós ügyleteknél ugyanígy járunk el), árfolyamvesztés-
ségeinek beszerzési a fordulónapi terjedő időszakra eső arányos részenek elhatárolása
(ha az ügylet a mérlegképzési lezárul):

T 877 Egyéb árfolyamvesztések, opciós díjak

K 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Feloldása az ügylet zárásakor. Csak akkor!

T 482 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

K 877 Egyéb árfolyamvesztések, opciós díjak

Felkészítési célra véglegesen megkapott pénztármogatások elhatárolása (előfordulhat,
hogy tökéletatlankba kell helyezni – tehát nem adóköteles):

(Előtte: T 38/K 989)

T 989 Egyéb vagyonnövekedéssel járó rendkívüli bevételek

K 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

Feloldása a fejlesztett eszközök bekerülési értékének költségként, ráfordításaként történő
elszámolásakor, arányosan:

T 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 989 Egyéb vagyonnövekedéssel járó rendkívüli bevételek

Többieként fellelt, ajándékként, hagyatékként átvett eszközök bekerülési értékének
elhatárolása (előtte T 1-3/K 989):

T 989 Egyéb vagyonnövekedéssel járó rendkívüli bevételek

K 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

Feloldása az eszköz költségként történő elszámolásakor, ami több éven át is megjelenhet
a könyvelésben (illetve, ha az eszközöl megvalnak, vissza kell vezetni azonnal a mara-
dek összeget):

T 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 989 Egyéb vagyonnövekedéssel járó rendkívüli bevételek

Térítés nélkül átvett eszköz bekerülési értékének elhatárolása (ezt 2007-től a levonható
áfat nem tartalmazó piaci értéken kell állományba venni):

(Előzmény: T 1-3/K 989)

T 989 Egyéb vagyonnövekedéssel járó rendkívüli bevételek

K 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

Feloldása az eszköz bekerülési értékének költségként, ráfordításaként történő elszámola-
sakor, arányosan:

T 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 989 Egyéb vagyonomnövekedéssel járó rendkívüli bevételek
Negatív üzleti vagy cégérték elszámolása cégvásárláskor:

A megvásárolt társaság eszközeinek tételes állományba vétele:

T 1-3 Számlaosztály megfélelő számlái

K 4799 Technikai számla

A megvásárolt társaság átvállalt kötelezettségeinek tételes állományba vétele:

T 4799 Technikai számla

K 43-47 Követelések

Az ellenérték könyvelése:

T 4799 Technikai számla

T 384 Elszámolási betétszámla

A különbség (kevesebbet adtunk érte, mint a kötelezettségekkel csökkentett eszközökért-
ték) negatív cégérték állományba vétele:

T 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 4799 Technikai számla

Az elhatárolás feloldása a vásárlást követő 5 év vagy ennél hosszabb idő alatt, általában
időarányosan évről évre:

T 483 Halasztott bevételek passzív időbeli elhatárolása

K 969 Különféle egyéb bevételek

PÉLDATÁR

TARTALOMJEGYZÉK

189	TARTALOMJEGYZÉK.....
190	FELADATOK.....
190	BEFEKTELTETT ESZKÖZÖK.....
190	Eldöntendő és IGAZ-HAMIS kérdések.....
191	Könyvelési feladatok.....
191	IMMATERIÁLIS JÁVAK.....
195	TÁRGYI ESZKÖZÖK.....
208	BEFEKTELTETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK.....
213	KOMPLEX ÉS ÉRTÉKKELYESBITTÉSI FELADATOK.....
217	FORGÓESZKÖZÖK.....
217	Készletek.....
226	Követelések.....
229	Értékpapírok.....
231	Pénzeszközök.....
233	SAJÁT TÖKE.....
238	CÉLTARTALEK.....
240	IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK.....
243	KÖTELEZETTSÉGEK.....
253	MEGOLDÁSOK.....
253	BEFEKTELTETT ESZKÖZÖK.....
253	Eldöntendő és IGAZ-HAMIS kérdések.....
255	Könyvelési feladatok.....
255	IMMATERIÁLIS JÁVAK.....
269	TÁRGYI ESZKÖZÖK.....
295	BEFEKTELTETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK.....
298	KOMPLEX ÉS ÉRTÉKKELYESBITTÉSI FELADATOK.....
311	FORGÓESZKÖZÖK.....
311	Készletek.....
323	Követelések.....
325	Értékpapírok.....
328	Pénzeszközök.....
330	SAJÁT TÖKE.....
337	CÉLTARTALEK.....
343	IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK.....
346	KÖTELEZETTSÉGEK.....
356	FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM.....

BEVEZETŐ

A példákban felteleteljezzük, hogy minden gazdasági szereplő alanya az általános forgalmi adónak (áfa) és alap esetben a termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra 20%-os adókulcsot alkalmaznak.

(Az ettől eltérő eseteket külön jelezzük.)

A példák során arra törekedtünk, hogy az éppen aktuális adójogi előírásokat alkalmazzuk. Természetesen ettől eltérő számszerű példák is lehetségesek, de ezek a számviteli megoldásokat nem befolyásolják. A teljesség igénye nélkül betekintést kívánunk nyújtani a számvitel és az adózás szoros kapcsolatára is.

FELADATOK

BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

Eldöntendő és IGAZ-HAMIS kérdések

1.* példa

Válassza ki a befektetett eszközöket! Füzzön megjegyzéseket a határesetekhez! (Attól függ....)

- a) telek
- b) épület eszmei tulajdoni hányada
- c) szoftver
- d) 5 éves használatra megvásárolt vagyon értékű jog
- e) késztermék
- f) két éves lejáratú értékpapír
- g) válto
- h) idegen ingatlanon megkezdett beruházás
- i) képzőművészeti alkotás
- j) értékelesi tartalék
- k) házőrző kutya
- l) visszavásárolt saját részvény
- m) céltartalék
- n) hosszú lejáratra adott kölcsön

2.* példa

A következő állítások közül melyik igaz és melyik hamis? Próbálja megindokolni a választást!

a) Ami nem befektetett eszköz, az mind forgóeszköznek minősül az eszközök közül.

b) A tárgyi eszközök mindegyike kézzelfogható vagyontárgyat jelent.

- c) Minden szellemi termék befektetett eszköz.
- d) A K+F tevékenység költségeit mindig aktíválni kell.
- e) A befektetett eszköz legalább egy évig szolgálja a vállalkozást.
- f) A telek értékcsokkkenési leírási ideje nem lehet rövidebb, mint a rajta álló épületé.
- g) Az állampapírok a befektetett eszközök közé tartoznak.
- h) Az eszköz rendeltetése dönti el, hogy a befektetett eszközök közé kerül-e.
- i) A cégtérket fel lehet értékelni piaci értékre.
- j) A hatósági illeték nem része a beszerzési árnak.
- k) Ha a külföldi beruházási szállító kiegyenlítéséig nő a devizaárfolyam, akkor a különbszéssel meg kell növelni a beruházás értékét.
- l) A beruházás amortizációját év végén el kell számolni.
- m) A 100 E Ft érték alatti tárgyi eszközöket nem kell az 1. számlaosztályba nyilvántartásba venni.
- n) Az esztergagép hosszú élettartama miatt csak tárgyi eszköz lehet.
- o) A kimagasló képességu dolgozó képessége bekerülhet az immateriális javak közé.
- p) A művészet alkotáásra azért nem lehet amortizációt tervezni, mert szubjektív a piaci értéke.
- q) Az amortizáció végteleen hosszú idő alatt is elszámolható.
- r) Az apportált tárgyi eszközt terven felüli amortizációval kell az állományból ki-vezetni.
- s) A gazdálkodó hosszú lejáratra kibocsátott kötvénye csak befektetett eszköz lehet a mérlegben.
- t) A maradványérték a vállalkozás haszna.
- u) A lízingtárgy aktívált értékének jelentős része kamat.
- v) A lízingtárgy aktíválásánál a kamat figyelembevétele tilos.

Könyvelési feladatok

IMMATERIÁLIS JAVAK

3.* példa

Egy korlátolt felelősségu társasági formában (továbbiakban: Kft.) működő vállalkozás megvásárolt egy másik vállalkozástól egy 10 évre szóló bérleti jogot tárgyévi június 30-án, amely egy autópálya melletti területen létrehozott étteremhez kötődik. A vásárlás összege a szerződés szerint nettó 6 000 000 Ft. A szerződéshez kötődő illeteket a hatóság, az illetéktörvény előírásai alapján 550 000 Ft-ban állapította meg, szerződéshez kapcsolódóan az ügyvédi munkadíj 50 000 Ft, ezen összegeket az elszámolási betétszámláról azonnal kiegyenlítetté a társaság. A vételárat 3 fél éven át (a fél év utolsó napján) egyenlő részletekben kell kifizetni.

Feladat:

- a) Hogyan és melyik mérlegértékek változnak a vásárlás után? Mekkora lesz a változások mértéke tárgyévi december 31-én?

4. példa

- Egy Kft. megvásárolt egy zártkörű részvénytársasági formában (továbbiakban: Zrt.) működő vállalkozástól egy 5 éves szóló bérleti jogot január 31-én. A vásárlás összege a szerződés szerint nettó 5 500 000 Ft. A szerződés lebonyolításához kötődő illetékek, ügyvédi díjak stb. összesen 500 000 Ft nagyságúak, amelyet az elszámolási betétszámláról azonnal kiegyenlített. A vételárat 2 éven keresztül feléves részletekben kell kifizetni.
- a) Hogyan és melyik mérlegértékek változnak a vásárlás után? Mekkora lesz a változások mértéke december 31-én?
- b) Hogyan alakulnak a vásárlás utáni mérlegérték-változások, ha egy összegben, a szerződés aláírásával egyidejűleg megtörtént a vételár megfizetése?
- c) Hogyan alakulnak az a) pont szerinti értékek, ha a bérleti jog csak 5 évre szól?
- d) Hogyan alakulnak az a) pont szerinti értékek, ha a bérleti jog csak a következő év április 30-ig szól?
- e) Oldja meg a feladatot (a, b, c, és d pontra egyaránt) úgy is, hogy az alapváltozat mellett nem vásárolják, hanem ajándékba kapják a jogot!

Feladat:

- a) Hogyan és melyik mérlegértékek változnak a vásárlás után? Mekkora lesz a változások mértéke december 31-én?
- b) Hogyan alakulnak a vásárlás utáni mérlegérték-változások, ha egy összegben, a szerződés aláírásával egyidejűleg megtörtént a vételár megfizetése?
- c) Hogyan alakulnak az a) pont szerinti értékek, ha a bérleti jog csak 4 évre szól?
- d) Hogyan alakulnak az a) pont szerinti értékek, ha a bérleti jog csak a következő év március 31-ig szól?
- e) Oldja meg a feladatot (a, b, c, és d pontra egyaránt) úgy is, hogy az alapváltozat mellett nem vásárolják, hanem ajándékba kapják a jogot!

5.* példa

Egy Zrt. megvásárolt egy vállalkozást. A következő információk állnak rendelkezésre:

A megvásárolt vállalkozásért fizetett ellenérték összege 24 250 E Ft
A vállalkozás vételével együtt átvállalt kötelezettség összege 9 250 E Ft
A vásárolt vállalkozás eszközeinek könyv szerinti értéke 18 250 E Ft

Feladat:

- a) Számítsa ki a megadott információk alapján a cégértéket (a feladatponthoz a kontrollozást is végezze el), ha a könyv szerinti érték megegyezik a piaci értékkel! Mennyi lesz a cégérték, ha a megvásárolt vállalkozás eszközeinek könyv szerinti értéke 34 000 E Ft, a többi adat változatlan? Az eszközök együttes piaci értéke 1 000 E Ft-tal kisebb, mint a könyv szerinti érték.

6. példa

Egy nyílt körben működő részvénytársaság (továbbiakban Nyrt.) megvásárolt egy vállalkozást. A következő információk állnak rendelkezésre:

A megvásárolt vállalkozásért fizetett ellenérték összege 20 000 E Ft
A vállalkozás vételével együtt átvállalt kötelezettség összege 8 000 E Ft
A vásárolt vállalkozás eszközeinek könyv szerinti értéke 18 000 E Ft

Feladat:

- a) Számítsa ki a megadott információk alapján a cégértéket (a feladatponthoz a kontrollozást is végezze el), ha a könyv szerinti érték megegyezik a piaci értékkel!
- b) Mennyi lesz a cégérték, ha a megvásárolt vállalkozás eszközeinek könyv szerinti értéke 30 000 E Ft, a többi adat változatlan? Az eszközök együttes piaci értéke 1 000 Ft-tal kisebb, mint a könyv szerinti érték.

7.* példa

Egy Zrt. beolvasszási céllal felvásárolt egy Kft.-t. Adatok a Kft. mérlegéből a szerződés hatálybalépésekor (Ft-ban):

Immateriális javak	10 000 000
Tárgyi eszközök	20 000 000
Befektetett pénzügyi eszközök	20 000 000
Készletek	20 000 000
Követelések	30 000 000
Pénzeszközök	10 000 000
Kötelezettségek	80 000 000

A fenti tételek értéke megegyezik a piaci értékkel.

Feladat:

- a) Számítsa ki a cégérték nagyságát, ha a Kft.-ért fizetett vételár 40 000 000 Ft!
- b) Számítsa ki a cégérték nagyságát, ha a fizetett vételár 20 000 000 Ft! Könyvvélele a gazdasági eseményeket!
- c) Könyvvélele a gazdasági eseményeket annak felítelével, hogy a vételár 50 000 000 Ft, és a Zrt. nem olvaszta be a Kft.-t, hanem egyszemélyes céggént tovább működött!
- (A Kft. mérlegének forrás oldala csak a kötelezettségekből és a saját tőkéből áll.)
- d) Mit kell a c) változat esetén a Kft.-nél könyvelni?

8.* példa

Egy vállalkozás szoftverfejlesztő részlege létrehoz egy termelésirányító szoftvert, amely alapvetően forradalmasítja a jelenlegi termelés automatizálási szintjét, várhatóan több évig tudja hasznosítani majd a társaság.

Az előállítással kapcsolatban korábban felmerült közvetlen költségek (Ft-ban):

Anyagköltség	500 000
Bétköltség és terhei	400 000
Igenybe vett külső szolgálat. értéke	100 000

Feladat:

Kontrozza a gazdasági eseményt, ha tudjuk, hogy az értékesítés, az apportálás az akti-
válassal egyidejűleg történik. Az apportálásnál az ártát visszakoveteli.
Piaci értékek a bárki által azonos áron megszerezhető áfa nélküli forgalmi értéket te-
kinyűk.

- ha tudja, hogy a szoftver piaci értéke 2 000 000 Ft!
- ha tudja, hogy a szoftver piaci értéke legfeljebb 800 000 Ft!
- ha az a) pont alatt értelmezett szoftvert eladja a cég bruttó 2 400 000 Ft összegért!
- ha az a) pont alatt értelmezett szoftvert apportálja egy másik vállalkozásba
2 000 000 Ft értékben!
- ha az a) pont alatt értelmezett szoftvert szándéka szerint 3 000 000 Ft értékben
apportálja egy másik vállalkozásba!
- (Természetesen ez nem számít realis piaci értéknek, a könnyvizsgálo ezt az érté-
ket nem fogadja el, helyette az a) pontban meghatározott értéket állapítja meg.)
- ha elszámol 400 000 Ft amortizációt, majd utána, mert elavulttá válik, kislejteziki
(Értelmezze az a) valamint a b) pontra vonatkozó esetekre is!)

9.* példa

Egy Kft. több éven keresztül kísérleti, fejlesztési tevékenységet is végez, saját munka-
társakkal. A K+F tevékenységtől elvárt eredmény egy szabadalom, amely várhatóan
széles körben hasznosítható lesz, de elsősorban a vállalkozásban.

Az 1. évben felmerült ráfordítások a kutatáshoz kötődve:

Igénybe vett szolgáltatások bruttó	300 000 Ft
Bétköltség	4 000 000 Ft
Bérhez kötődő közterhek (tb stb)	33,5%
$(29\% + 3\% + 1,5\%) = 33,5\%$	
EHO 10 fő (1950 Ft/fő/hó)	
Saját anyag felhasználás	400 000 Ft
Amortizáció	60 000 Ft
Egyéb igénybe vett szolg. bankból fizetve nettó	100 000 Ft

Ez végén megállapítják, hogy a kutatás folytatásával a szabadalom létrehozása lehetsé-
ges, valószínű.

A 2. évben felmerült ráfordítások a kutatáshoz kötődve:

Igénybe vett szolgáltatások bruttó	380 000 Ft
Bétköltség	3 000 000 Ft
Bérhez kötődő terhek	33,5%
Saját anyag felhasználás	300 000 Ft
Amortizáció	100 000 Ft
Egyéb igénybe vett szolg. bankból fizetve nettó	80 000 Ft

Fv végén megállapítják, hogy a kutatás folytatásával a szabadalom létrehozása lehetséges.

A 3. évben felmerült ráfordítások a kutatáshoz kötődve:

Igénybe vett szolgáltatások bruttó	180 000 Ft
Bérköltség	5 000 000 Ft
Bérhez kötődő terhek	33,5 %
Saját anyag felhasználás	500 000 Ft
Amortizáció	200 000 Ft
Egyéb igénybe vett szolg. bankból fizetve nettó	100 000 Ft

Feladat:

Kontrózza évenként a gazdasági eseményeket a következők szerint!

- a) ha a 3. évben, a kutatás lezárásaként hasznosítható szabadalom jött létre!
b) ha a 3. évben, a kutatás abbahagyásakor hasznosítható szabadalom nem jött létre!

10.* példa

Egy Kft. alapításával kapcsolatos költségek tárgyévi január 1-jén (nettó értékben, Ft-ban):

Cégbirósági illetékek	100 000
Ügyvédi költségek	150 000
Különféle hatósági illetékek	100 000
Működési szabályzatok számlája	200 000
Könyvvizsgálói díj az apportértékeléshez	100 000
Különféle tervezési, értékelési költségek	400 000

Feladat:

- a) Számolja el, könyvelje le az alapításhoz kötődő költségeket a megengedett variációk szerint!

- b) Melyik variáció mellett alakul ki leköötött tartalék (osztalékfizetési korlát) a tárgyévi végén, és milyen nagyságú, ha a vállalkozás számviteli politikája szerint az alapítás-átszervezés aktivált értékét a lehető leghosszabb idő alatt írja le?

TÁRGYI ESZKÖZÖK

11.* példa

Egy Zrt. részben hitelből, részben saját pénzből beruházási tevékenységbe fog, egy termelő berendezést akar létrehozni. A berendezéssel kapcsolatban a következő ráfordításai merültek fel:

A beföldi szállító számlája bruttó	2 400 000 Ft
A külföldi szállító számlája (04. 20.)	15 000 EUR
Beföldi szállítási költség bruttó	120 000 Ft
Vámhatározat szerint a vám	400 000 Ft
a vámkezelési költség	200 000 Ft
áfa	
Biztosítási díj	100 000 Ft
ebből az üzembé helyezésig	50 000 Ft
Alapozási költség (saját kivitelezés)	400 000 Ft
Szerelési költség bruttó	300 000 Ft
Hitelkamat	
Egyéb hatósági illetékek	100 000 Ft
Minőségi engedmény a beföldi szállítótól	10%
Tartozékok és pótalkatrészek értéke bruttó	450 000 Ft

Egy külső oktatási vállalkozás 3 dolgozót betanított 100 E Ft + 20% áfa összegért, akik a beruházással létrehozott eszközt működtetni fogják. A beruházás 03. 31-én kezdődött. A hitefelvétellel időpontra 04. 01., nagysága 3 000 000 Ft, kamattal 12%, kamattízesítés felévente, töketörlesztés évente 1 000 000 Ft. Az üzembé helyezés dátuma 10. 01. A beföldi szállítást 06. 27-én egyenlíti ki (a társaság nem rendelkezik devizaszámlával). A beföldi szállítási számla 16,67% (a beföldi szállítás a beföldi beszerzéshez kapcsolódó dík) árat tartalmaz. A vállalkozás számviteli politikája szerint a számlavezető pénzügyi-zet átlagárát használja elszámolási árfolyamként a devizas tételknél. A vámkezelés napja 04. 21., ezen a napon az MNB-árfolyam 247 Ft/EUR, a vámhatóság által megállapított áfa 982 E Ft.

Árfolyam	04. 20.	245 Ft/EUR	vételi	251 Ft/EUR	eladási
	06. 27.	248 Ft/EUR		252 Ft/EUR	

Feladat:

Könyvelje le (kontírozza) a beruházáshoz kötődő gazdasági eseményeket, állapítsa meg az üzembé helyezett berendezés bruttó értékét!

12. példa

Egy vállalkozás saját kivitelezésben állít elő egy raktárépületet. Az építkezés során fel-

merült költségek:

Tervezési dokumentáció árával	6 000 000 Ft
Felhasznált anyag értéke	15 000 000 Ft
Személyi juttatások	6 000 000 Ft
Amortizációs költség	2 000 000 Ft
Hatósági díjak	200 000 Ft
A megvalósult létesítményre kötött biztosítási díj	300 000 Ft
Az építkezéshez kötődő környezetvédelmi bírság	100 000 Ft
A folyamatos karbantartás várható éves költsége	500 000 Ft

A biztosítási díjat a beruházás kezdetén kötötte a társaság 1 éves időtartamra, az üzembe helyezés 6 hónap után megtörtént.

Feladat:

Könyvelje le a beruházás megvalósításához kötődő gazdasági eseményeket, határozza meg az eszköz bekerülési értékét!

13. példa

A vállalkozás saját üzemében előállított egy szerszámgépet, saját használatra. A költségek a következők:

Anyagköltség	500 000 Ft
Munkabér és járulékai	600 000 Ft
Amortizáció	100 000 Ft
Használatbavételi engedély	100 000 Ft

A vállalkozás a gépet tárgyi (áfa) mentes tevékenységhez használja.

Feladat:

Könyvelje le a beruházás megvalósításához kötődő gazdasági eseményeket!

14. példa

A vállalkozás saját üzemében előállított egy szerszámgépet, saját használatra. A költségek és a ráfordítások a következők:

Anyagköltség	600 000 Ft
Munkabér és járulékai	900 000 Ft
Amortizáció	50 000 Ft
Használatbavételi engedély	200 000 Ft

A vállalkozás a gépet aktiválás után apportálja. Apportlista szerinti értéke 2 000 000 Ft.

Feladat:

- Könyvelje le a gazdasági eseményeket mindkét vállalkozásnál, annak feltételezésével, hogy az apport befogadója is áfaalanys, és az áfát áthárítja az apportőr!
- Mutassa be a befogadónál az áfa (könyvelését) elszámolását!

15. * példa

Egy Kft. saját vállalkozásában egy célgépet készít. A legyártással kapcsolatos költségek a következők:

Anyagköltség	2 095 000 Ft
Külső vállalkozó számlája nettó (részfeladatról)	825 000 Ft
Bétköltség	1 000 000 Ft
Társadalombiztosítási járulékok	33,5 %
Értékcsokkkenési leírás	400 000 Ft
Egyéb igénybe vett szolgáltatások költségei	345 000 Ft

A létrejött gép általános forgalmi adó-besorolása: 20%.

A célgépet üzembe helyezték.

Feladat:

1. Határozza meg az előállítási költséget és a saját rezsisz beruházás után fizetendő áfát!
2. Számítsa ki a gép várható (terv szerinti) értékcsökkenési leírásának évenkénti összegét, a kumulált összeget, az év végi nettó értéket és a maradványértéket a feladat (d) és e) pontjában, ha a gép várható élettartama 4 év! Használati ideje várhatóan az élettartam végéig tart, ezért a tervezett maradványérték nulla (kivéve a d), e) pont).

Az alkalmazott leírási módszerek:

- a) Lineáris leírás.
- b) Degresszív leírás, bruttó érték után csökkenő kulcsok felhasználásával. Az alkalmazott szorzókulcs: 1,6; 1,2; 0,8; 0,4.
- c) Degresszív leírás a bruttó érték alapján az évek száma összege módszerével.
- d) Degresszív leírás. A leírás abszolút összegben évente a következő

1. év	2 200 000 Ft
2. év	1 400 000 Ft
3. év	1 100 000 Ft
4. év	100 000 Ft

- e) Degresszív leírás. Az értékcsökkenés a nettó érték után állandó leírási kulcs segítségével. Az állandó leírási kulcs 60%.
- f) Teljesítményarányos leírás. A tervezett teljesítmény 10 000 üzemóra. Az évenkénti várható üzemóra-felhasználás a következő:

1. év	2 500 üzemóra
2. év	3 500 üzemóra
3. év	3 000 üzemóra
4. év	1 000 üzemóra

16.* példa

Egy, a termelésben közvetlenül részt vevő jármű (különleges körülmények között fog üzemelni, fokozott az elhasználódása) bruttó értéke 3 000 000 Ft, használatát 4 évre tervezik. Tervezett maradványérték nulla.

- a) Tervezze meg a bruttó érték alapján az évenkénti értékcsökkenés és a nettó érték összeget, ha a vállalkozás

1. a lineáris értékcsökkenést,

2. a teljesítményarányos értékcsökkenést választotta!

A jármű tervezett maximális teljesítménye 100 000 km, a jármű teljesítménye a következőképpen alakult:

az első évben	35 000 km-t,
a második évben	30 000 km-t,
a harmadik évben	25 000 km-t,
a negyedik évben	10 000 km-t futott.

- b) Határozza meg a jármű értécsökkkenésének összegét és nettó értéket 6 hónap elteltével, ha a futástelejesítmény is időarányosan teljesül! (Lineárisan és teljesítményarányosan.)
- c) Könyvelje az értécsökkkenési leírást a használatba vételtől számított 6. hónap végén, ha a terv szerinti értékek egyben tényleges értékek is!
- d) A 7. hónapban meghibásodott az önrakodó szerkezet, és csak részben használható. A kár értéke 300 E Ft.
- Kontírozza is az eseményeket!

17.* példa

Egy Kft. műszaki termelőberendezést vásárolt. A berendezést részben maga fogja használni saját termeléshez, részben külső személyeknek szolgáltat vele. A berendezéssel összefüggésben a következő ráfordítások merültek fel.

a)	importszámla szerinti ár	5 000 E Ft
b)	alapozási költség (számla szerinti bruttó érték)	384 E Ft
c)	tartozékok számla szerinti értéke (bruttó érték)	288 E Ft
d)	tartalék alkatrészek (bruttó érték)	420 E Ft
e)	szállítási költség (bruttó érték)	960 E Ft
f)	vámköltség	1 400 E Ft
g)	a vámhivatalt által kivetett általános forgalmi adó	1 600 E Ft
h)	az alapozást végző cégtől kapott utólagos engedmény	10%
i)	a berendezés hirdetési díja (bruttó)	400 E Ft
j)	biztosítási díj üzembe helyezésig	120 E Ft
k)	aktíválásig fizetett hitelekamat	152 E Ft
l)	próbaüzemelés költségei	
a.	anyagköltség	405 E Ft
b.	bér	200 E Ft
c.	kapcsolódó közterhek (33,5%)	267 E Ft
m)	próbaüzem során termelt érték	672 E Ft

Az általános forgalmi adó mértéke 20%. Mindenétel kiegyenlítése fele részben beruházási hibából történik. A próbaüzemet a műszaki berendezés kivitelezője végezte és visszette a próbaüzem költségeit.

A tárgyi eszköz tervezett használati ideje 4 év.

Az eszköz tervezett gépóra-teljesítménye 40 000 óra, amelyet a következő bontásban teljesített:

1. évben	10 000 óra
2. évben	12 000 óra
3. évben	15 000 óra
4. évben	3 000 óra

Feladat:

Határozza meg a vásárolt tárgyi eszköz beszerzési értékét! Tervezze meg a tárgyi eszköz Hátározza meg a vásárolt tárgyi eszköz beszerzési értékét! Tervezze meg a tárgyi eszköz Hátározza meg a vásárolt tárgyi eszköz beszerzési értékét! Tervezze meg a tárgyi eszköz

18. példa

Egy kettős könyvvitelt vezető vállalkozás ajándékba kapott egy megmunkáló központot 03. 31-én. Az ajándékozó vállalkozás közötti, hogy a tárgyi eszköz nyilvántartása szerint a bruttó érték 50 000 000 Ft, az átadásig elszámolt értékcsökkenés 30 000 000 Ft (lineáris leírás, évi 10%). A berendezés becsült piaci értéke 30 000 000 Ft (áfaalap is!). Az átadó áthárítja az áfát. Az átvető vállalkozás még aznap használataba veszi, és lineáris leírással évi 16%-os kulccsal amortizálja.

Feladat:

Könyvelje le
a) az átvetőnél a gazdasági eseményeket, beleértve a tárgyévi amortizációt is! Könyvelje le azt is, hogy a 3. év közepén eladja a berendezést bruttó 20 000 000 Ft-ért!

b) az átadónál az átadással kapcsolatos eseményeket, az áfát áthárítva!

19.* példa

Egy Kft. kiemelt számláinak egyenlegei 200.. január 1-jén:

13. Műszaki berendezések, gépek, járművek	16 000 000
139. Műszaki berendezések, gépek, járművek értékcsökkenése	7 500 000
384. Elszámolási betétszámla	25 000 000

Feladat:

A számlák egyenlegeinek bejegyzése után számlója el főkönyvi számlavázlatokon az alábbi gazdasági eseményeket!

- A vállalkozás egy szerelőcsarnok építést tervez. Ehhez saját pénzből elküldött 8 000 000 Ft-ot, és a banktól igényelt 6 500 000 Ft beruházási hitelt. Az elküldöttől a terhelési értékesítést megérkezett.
- Az Értékpapíri Kft. számlája megérkezett az alapozási munkálatokról: 2 000 000 Ft; az általános forgalmi adó 20%, ezt a számla összege külön tartalmazza.
- A szerelőcsarnok gépi berendezéseinek megrendelését a szállító 6 000 000 Ft összegben visszaigazolta.

4. Megérkezett a bank értesítése az elkönyvítés jóváírásáról. A bank azt is közölte, hogy az igényelt hitellekret felhasználható.

5. A vállalkozás kiegyenlítette az Építőipari Kft. számláját az elkönyvített pénzeszközökből.

6. A kivitelező vállalkozás megküldte az építkezéssel kapcsolatos számlát, amelynek értéke 3 750 000 Ft, ez az összeg a 20%-os általános forgalmi adót is tartalmazza. Az elkönyvített pénzeszközökből a számla kiegyenlítését a bank elvégezte.

7. Megérkeztek a szerelőcsoarnok gépi berendezései. A számla szerint a berendezések értéke 5 400 000 Ft + 20% áfa, szállítási költség 625 000 Ft a 16,67%-os áfával. A szállítmány biztosítási díja 100 000 Ft.

8. Az önkormányzat értesítése szerint az építkezéssel kapcsolatban kivetett hatósági díj 50 000 Ft, az illetékek összege 80 000 Ft. A vállalkozás az elkönyvített pénzből az összegeket kiegyenlítette.

9. A biztosítási díjat a vállalkozás az elkönyvített betétszámláról árutalta.

10. A szerelőcsoarnok gépi berendezéseinek üzembe helyezési számlája 550 000 Ft, az áfa 20%.

11. A szerelőcsoarnok használataba vétele június 30-án megtörtént. A jegyzőkönyv szerint az ingatlanok értéke 5 050 000 Ft, a többi termelő jellegrű gépi berendezés.

12. A vállalkozás az elkönyvített pénzeszközökből és az engedélyezett hitelből kiegyenlítette a beruházással kapcsolatos tartozását. Az elkönyvített pénzeszközözt teljesen felhasználta.

13. A vállalkozás megkezdte az igényelt beruházási hitel törlesztését, és átutalt 100 000 Ft-ot; amelynek $\frac{1}{3}$ része tőketörlesztés, a fennmaradó összeg kamatfizetés. Erről a bank terhelési értesítése megérkezett.

Feladat:

Elengedő volt-e az igényelt hitel a beruházásra?

Mennyi volt a megmaradt összeg, vagy mekkora volt a hitellekret-túllépés?

20. példa

Egy vállalkozás eladja egyik esztergagépét. Bruttó értéke 5 000 000 Ft, nem következett be terven felüli (előre nem tervezett) esemény, a vállalkozás pontosan 5 éve használja 14%-os amortizációs kulcs mellett. Bruttó eladási ár 2 000 000 Ft.

Feladat:

a) Kontírozza le a gazdasági eseményeket, és állapítsa meg, hogy milyen eredménnyel járt az értékesítés!

b) Kontírozza le a gazdasági eseményeket, ha a 2. évben 10% terven felüli értékcsökkenést kell elszámolnia a társaságnak!

21.* példa

Egy vállalkozás kiemelt főkönyvi számláinak egyenlege 2001. január 1-jén:

11.	Immateriális javak	1 200 000
119.	Immateriális javak értékcsokkkenése	
12.	Ingatlanok	14 000 000
129.	Ingatlanok értékcsokkkenése	
13.	Műszaki berendezések-gépek, járművek	88 000 000
139.	Műszaki berendezések, gépek, járművek értékcsokkkenése	
14.	Egyéb berendezések, járművek	20 000 000
149.	Egyéb berendezések, járművek értékcsokkkenése	
161.	Befelejtetlen beruházások (célgép)	2 470 000
384.	Elszámolási betétszámla	11 280 000
21-22.	Anyagok	5 100 000
444.	Beruházási és fejlesztési hitelek	4 000 000
455.	Beruházási szállítók	2 880 000
4792.	Biztosítási díjtartozás	

Kiegészítő információk:

Az immateriális javakat az évek száma összegének módszere alapján írják le 5 év alatt.
December 31-ig 2 évi értékcsokkkenést számoltak el.
Az ingatlanok leírása lineáris. Tervezett elhasználadási idejük 40 év, december 31-ig 12 évi értékcsokkkenést számoltak el.
A műszaki gépeket az évek száma összegének módszerével írják le, a terv szerint 10 év alatt.
December 31-ig 4 évi értékcsokkkenést könyvelték el.

Az egyéb berendezések (járművek) teljesítményarányos leírásúak. Tervezett összes futásteljesítményük 500 000 km, előző év december 31-ig 120 000 km-t futottak. A maradványérték nulla Ft.
A folyamatban lévő beruházás kizárólag saját pénzből valósul meg. Eddig a szállítóktól és a biztosítótársaságoktól jött számla. Egyiket sem fizették még ki. A szállítók számlája 20%-át tartalmazott. A biztosítótársaságok más összeggel nem tartoznak. A vállalkozás a számlavezető pénzügyi középárólíamán könyveli a nyilvántartásba felvett devizás tetteket.

Feladat:

A fenti egyenlegek figyelembevételével számítsa ki a hiányzó adatokat, könyvelje le (kontírozva) a következő gazdasági eseményeket:
1. A beruházás (célgép) szerelési költségéről számla érkezett; ennek végösszege a 20%-os áfával együtt 150 000 Ft.
2. Szellemi terméket vizsgák be egy gazdasági társaságba apportként. Bruttó értéke 300 000 Ft, értékcsokkkenése 120 000 Ft, a társasági szerződés szerinti értéke 200 000 Ft. A társaság az áfát áthárítja az átvetőre.

3. Vegyes pénzügyi forrásból új beruházás indul. A rendelkezésre álló saját pénzt – 2 500 000 Ft-ot – elkülönböztítik. (A terhelési és a jóváírási értékesítés is megérkezett.) Az engedélyezett beruházási hitelkeret 5 000 000 Ft.
 4. Megérkezett az építőipari vállalat részszámlája a vegyes forrásból megvalósuló beruházásról, 600 000 Ft + 20% áfa.
 5. A múlt hónapban elkezdődött beruházás szállítói számlát kifizetik saját bankszámlájáról.
 6. Értékesítettek egy műszaki gépet 500 000 Ft-ért; ezt az összeget 20% áfa terheléssel. A gép bruttó értéke 1 000 000 Ft, a könyvelés szerinti elhasználadási foka 60%-os.
 7. Külföldi gépyár számlája megjött az új gépsorrol; az ár 50 000 korona. (80 Ft/korona átlagárforlyam).
 8. Aktívájuk a saját pénzből vásárolt műszaki gépet (célgép).
 9. Az építőipari vállalat végsszámlája megérkezett: a 20% áfával együtt 960 000 Ft.
 10. A beruházás hatósági díjainak összege 40 000 Ft.
 11. A vármhatóság felszámított a beruházásra 750 000 Ft vámot, 50 000 Ft vámkezelesi költséget és 1 200 000 Ft áfát.
 12. Tönkrement egyik ügyviteli célú számítógépük. Bruttó értéke 280 000 Ft, az eddig elszámolt értékcsoökkkenése 220 000 Ft. A használható alkatrészek értéke 10 000 Ft.
 13. A beruházás számlát kiegyenlítették. Felhasználták az elkülönített saját pénzeszközöket, a fennmaradó összeget beruházási hitelből fedezték.
 14. Egy korábbi beruházási hiteiük 260 000 Ft-os törlesztéséről megérkezett a bank terhelési értesítése.
 15. Az értékesített gép ára befollyt a bankszámlájára.
 16. A bank leemelt az elszámolási betétszámláról 60 000 Ft kamatot; ebből 19 800 Ft a folyamatosan lévő beruházással kapcsolatos hitelkamat.
 17. Gyártási eljárást vásároltak 400 000 Ft-ért + 20% áfa.
 18. A beruházás elkészült, aktívájuk. Az ingatlanok értéke 800 000 Ft, a többi műszaki gép.
 19. A gyártási eljárás ellenértékét kifizették az elszámolási betétszámláról.
 20. Megérkezett a jóváírási értékesítés a hitel törlesztéséről.
 21. Könyvelje le a negyedévi értékcsoökkkenési leírást (az új eszközöket nem)! Az egyéb berendezések (járművek) teljesítménye a negyedévben 16 000 km.
- Hogyan változott a nyitáskor is meglévő műszaki gépek bruttó és nettó értéke a negyedévben?

22.* példa

Egy Kft. 2 000 000 Ft előleget adott egy beruházási szállítónak a következő évben induló beruházásához. A szállító az előlegről a számlát helyettesítő okmányt kiállította.

Feladat:

Könyvelje le a gazdasági eseményt, és állapítsa meg a gazdasági esemény kapcsán a mérlegértékek változásait!

23.* példa

Egy Zrt. beruházási tevékenységbe kezd. Ehhez rendelkezésre áll 40 000 000 Ft saját pénzeszköz, amelyet elküldönt. Ezután a számlavezető bank 45 000 000 Ft hitelkeretet nyit meg számára 200 000 Ft készletértéke mellett. A hitelkeret a tárgyévből lehívható évi 12% kamat (kamattízesítés havonta) terhe mellett. A Zrt. a devizás tételek nyilvántartásba vételi árfolyamaként a számlavezető pénzintézet eladási árfolyamát határozza meg (tekintettel az importtevékenységre).

Ráfordítások:

Külföldi szállító számlája a gépről (07. 21.)	200 000 EUR
Fuvar költség nettó	
(nem az első beföldi rendeltetési helyig)	3 000 000 Ft
Vám és vámkezelési díj	4 000 000 Ft
Körmegvédelmi termék díj	500 000 Ft
VPÖP áfa	
Beüzemelési költség bruttó	768 000 Ft
Biztosítási díj (fele az aktíválásig merül fel)	
(nem az első beföldi rendeltetési helyig)	400 000 Ft
Tartozékok beföldről nettó (üzembe helyezés előtt)	800 000 Ft
Árfolyam	07. 21.
	260 Ft/EUR
vételi	265 Ft/EUR
eladási	265 Ft/EUR
	270 Ft/EUR

Feladat:

Könyvelje le a szükséges gazdasági eseményeket a tárgyévvégéig! A VPÖP határozata szerinti összegeket július hónapban kiegyenlített a beföldi számlákkal együtt, saját pénzeszközből a vámhatóság által megállapított jogszabály szerinti vámérték 53 000 E Ft. A külföldi szállítót 08. 31-én egyenlített ki a maradék saját pénzből és a hitelkeretből szükséges lehívással. A gép üzembe helyezése megtörtént november 30-án. A leírási kulcs lineáris 12%-os.

24. példa

Egy vállalkozás egyik 25 éves épülete árvízkar miatt összeomlott. Bruttó értéke 20 000 000 Ft volt, leírási kulcs 3%. Az épület maradványának hasznosítható értéke 2 000 000 Ft. Ennek kinyeréséért és a romok eltakarításáért egy alvállalkozó 625 000 Ft-ot számlázott. A biztosító elismerte a könyvelés szerinti kárt, és ennek megfelelő kártérítést fizetett ki.

Feladat:

Könyvelje le a fenti tételleket!

25. példa

Egy vállalkozás egyik teherautója karambolozott, és „totálkáros” lett. Méréseértéke a karamból előtt 650 000 Ft volt. Beszerzésekor a várható km-futást 300 000 km-ben álla-

pitották meg, amelyből már 202 500 km-t lefutott. Az értékcsokkkenés elszámolása futás-arányos volt. A biztosító a kár 80%-át térítette meg. A kinyerhető alkateszcek értéke 100 000 Ft volt, amelyet rakattarra vettek. Később a vállalkozás felújította a teherautót a megmaradt részek felhasználásával, az autószerviz számlája bruttó 1 000 000 Ft-ról szól. A teherautót forgalomba helyezték.

Feladat:

Kontrozza le a fenti gazdasági eseményeket! Alapítsa meg a felújítás utáni bruttó értéket!

26. példa

Egy vállalkozás egyik 25 éves épületét lebontotta. Bruttó értéke 20 000 000 Ft volt, letrási kulcs 3%. Az épület maradványának hasznosítható értéke 2 000 000 Ft. Ennek kinyeréséért és a romok eltakartatásáért egy alvállalkozó 625 000 Ft-ot számlázott. A vállalkozás az épület helyére új épületet építtetett. A beruházási szállítók számlája bruttó 60 000 000 Ft. Az új épület piaci értéke 80 000 000 Ft.

Feladat:

Könyvelje le a fenti tetteleket! Alapítsa meg az új épület bekerülési értékét!

27.* példa

Egy Zrt. életében a következő gazdasági események történnék 2003-ban:

1. 2003. március 14-én a bérbe adó hozzájárulásával az „A” Kft.-től átvette egy 5 000 m²-es gyárasmok bérleti jogát, mindezt térítésmentesen teszi. A bérleti jog értéke az átdónál bruttó 4 500 E Ft, míg az elszámolt értékcsokkkenés 2 700 E Ft. A piaci érték megegyezik a könyv szerinti értékkel. A bérleti jogból 3 év van vissza, ez idő alatt teljesen elveszti az értékét. Az értékcsokkkenés elszámolása számtani degresszív módszerrel történik. Az átdó az áftat követeli.
2. 2003. március 18.: a vállalkozás egy könyvelőprogramot vásárol a „B” Bt.-től 520 E Ft-ért (az ár 16,67% áftat tartalmaz). A várható használati ideje 3 év, és a maradványértéket 210 E Ft-ra becsüli a társaság (a szerződés értelmében a vállalkozás 3 év után értékesítheti a szoftvert). Számtani degresszív letrási módszert választott ebben az esetben is.
3. 2003. április 20-án a „C” Bt. a társaság tulajdonosává vált (a társaság kapcsolót vállalkozásként kezelendő), és apportba adja egyik gyártósorára kifejlesztett számító-gépes operációs rendszert. A vállalatnál 4 900 E Ft értékben szerepelt, míg a társasági szerződésbe 5 000 E Ft-on került be.
4. 2003. április 29-én: a társaság az ISO 9001-es minősítést sikeresen megszerzi. A „D” Kft. számlájában 2 800 E Ft + 20% áfa összeget két, amit május 2-án teljesít a zrt. A minősítés várhatóan 5 évig lesz érvényes, várható maradványértéke nulla lesz. A döntése alapján aktíváják a minőségbiztosítási rendszert.
5. 2003. június 13.: eladásra kerül az „E” Kkt.-nek az egyik robotkezelő program 2 000 E Ft-ért, ami még nem tartalmazza az áftat. A program bruttó értéke 4 200 E Ft, míg értékcsokkkenése eddig 2 900 E Ft volt. Értékheylesbítés is volt 400 E Ft értékben.

Kiegészítő adatok:

Év végén az „A” Kft.-től kapott bérleti jog becsült piaci értéke 2 300 E Ft. A társaságnál a lényegességi küszöb 10%. A könyvelőprogram rejtett hibát tartalmazott, ezért becsült piaci értéke 190 E Ft. Az értékcsokkkenést havi gyakorisággal számolja el.

Feladat:

Könyvelje le a vállalatnál bekövetkezett gazdasági eseményeket a kiegészítő adatok figyelembevételével! A december 31-i tételeket érték nélkül kontírozza!

28.* példa

Egy tanácsadó társaság vásárol 2003. május 8-án egy könyvvizsgáló programot 3 072 E Ft értékben, a programot továbbértékesítési joggal szerezte meg (az ár 16,67% áfát tartalmaz). A program tervezett használati ideje 4 év. A várható maradványérték pedig 1 100 E Ft (4 év után szabadon értékesíthető egy másik cégnek). A vállalkozás az értékcsökkkenést mértani degresszív módon számolja. Az évek során a piaci érték év végén: 1. év: 2 600 E Ft, 2. év: 2 200 E Ft, 3. év: 1 600 E Ft, 4. év: 1 100 E Ft.

Feladat:

Könyvelje le az értékcsokkkenést a 4. év végéig! A vállalkozás az értékhelyesbítés számviteli lehetőségével élt.

29.* példa

Egy Kft. 2003. évi gazdálkodásának az adatai a következők:

1. 2003. január 8.: Egy új esztergáép-vezető programot vásárol a vállalat 4 000 000 + 20% áfa ellenértéken az „A” Kft.-től. A várható használati ideje 3 év, maradványértéke előreláthatólag 1 000 000 Ft lesz. Linéaris leírást alkalmaznak.
2. 2003. február 4.: A „B” Bt. a társasági szerződés szerint részeseést szerzett a kft-ben egy teherautóval (kapcsolt vállalkozásként kezelendő). Az autó társasági szerződés szerinti értéke 13 500 000 Ft. Az értékcsokkkenést teljesítményarányosan kell elszámolni. Tervezett kilométer-teljesítmény 500 000 km. Várható maradványérték 5 000 000 Ft. A bt. az áfa összegére igényt tart. Az átadás napján használatba veszik.
3. 2003. február 5.: Kiegészítik az „A” Kft.-vel szembeni tartozásukat, erről a bankértéstités megérkezett.
4. 2003. március 2.: A „C” Bt. egy gyártáscarnokot épít egy vállalkozásnak Első rész-számlája: 4 800 000 Ft (20% áfával) megérkezett.
5. 2003. március 7.: A cégbíróság bejegyezte tulajdonosként a „B” Bt.-t. (Megérkezett a cégbírósági végzés.)
6. 2003. március 14.: Kiegészítik a „C” Bt. részszámláját.
7. 2003. március 22.: Megérkezik a „C” Bt. végsszámlája, amely 20 000 000 + 20% áfa összegről szél. Még ugyanezen a napon használatba is veszik a csarnokot.
8. 2003. március 30.: Kiegészítik a „C” Bt.-vel szemben fennálló tartozásukat.

9. 2003. április 3.: Az „D” Zrt. térítés nélkül átadja a vállalatnak a tulajdonában lévő termémgengnő licenct. A bruttó értéke 10 000 000 Ft, könyv szerinti érték 40%, amely megegyezik a piaci értékkel. A várható maradványértéke 1 000 000 Ft. 5 évig tervezik a használatát. Értékcsokkensét mértani degresszív módszerrel számolják ki.

10. 2003. április 10.: Értékesítik egyik hordógyártási eljárásukat. Bruttó értéke 5 000 000 Ft, értékcsokkensé 2 500 000 Ft. Eladási ára: 3 000 000 Ft + 20% áfa.

Kiegészítő információk:

A vállalkozás összesítő eredménykimutatást készít üzleti évről. Az értékcsokkensét havonta számolják el. Az esztergály-vezető szoftver piaci értéke 2 200 E Ft december 31-én. 2003-ban a teherautó 50 000 km-t futott.

Feladat:

Könyvvelje le a gazdasági eseményeket!

30.* példa

Egy Kft. 2003. évi gazdálkodásának adatai a következők:

1. Január 8.: Értékelt az egyik könyvelőprogramját, amelynek bekerülési értéke 3 300 E Ft volt, eddigi elhasználódása 60%-os. Az értékelési tartalék 150 E Ft. Az eladási ár 2 000 E Ft + 20% áfa.

2. Január 12.: A kft. úgy dönt, hogy egy új irodaházat fog építtetni „A” Zrt.-vel. Ezért 5 760 000 Ft előleget utalt át a zrt. számlájára (áfa 20%). A számlát helyettesítő okmányt megkapta.

3. Január 28.: A társaság egyik szerverében az adattárolókat kicserélik, így a tárolók kapacitása 50%-kal növekszik az eredetihez képest. A cserét 600 E Ft + 20% áfáért végezték el.

4. Február 3.: Megérkezik az irodához első részszámlája, 3 000 E Ft + 20% áfa. Be-számlítják az eddigi előleget.

5. Február 5.: A szervert ismét működésbe helyezik. Erről az üzembe helyezési jegyzőkönyvet elkészítik.

6. Május 12.: „B” Bt. a társasági szerződés szerint részesedést szerez a kft.-ben (kapcsolt vállalkozás), ezt egy 24 000 E Ft-os Mercedes személygépkocsival teljesíti, amelynek elhasználódása 40%-os. Teljesítményarányosan írjuk le, tervezett teljesítmény 500 000 km, várható maradványérték 8 000 E Ft. Az apportlista szerinti értéke megegyezik a tulajdonosnál szereplő nettó értékkel. (Az áfát követeli az apportőr!)

7. Április 7.: Az egyik HP nyomtatót korábban véletlenül az anyagok között számolták el. Üzembe helyezése még nem történt meg, számlaértéke 96 E Ft, mely 16,67% áfát is tartalmaz.

8. Április 9.: A cégbíróság bejegyzi tulajdonosnak „B” Bt.-t.

9. Április 19.: Megérkezik a következő részszámla az irodaházról. 4 000 E Ft + 20% áfa. Armentyit lehet, kompenzálnak belőle.

10. Április 25.: Kiegyenlített „A” Zrt.-vel szemben fennálló kötelezettségüket. Bankérté-
sítés megérkezett.

11. Május 14.: Behoztak Németországból egy notebookot. Értéke 6000 EUR. Az értéke-
lésre alkalmazott árfolyam 240 Ft/EUR a teljesítés napján.

12. Május 15.: A vármhatóság kivet 96 E Ft vámpótlékot valamint 240 E Ft áfát.
13. Május 19.: Megérkezett a bankértécsítés minden importból származó kötelezettségük
kiegyenlítéséről. (Az árfolyam változatlan.)

14. Július 4.: Elkészült az irodaház. A végleges összege 26 000 E Ft + 20% áfa, az eddig
még nem teljesített összeget kifizetik a Kömüves Rt.-nek.

15. Július 10.: Az épület műszaki átvétele megtörtént, üzembe helyezték.
16. Augusztus 7.: Hagyatékként kaptak egy Opel Astra típusú személygépkocsit. Új ára

3 700 E Ft volt, jelenlegi használhatósági foka 70%-os, ez megegyezik a piaci ér-
tékekkel. Tervezett használati ideje 5 év, várható maradványérték 590 E Ft. Számtani
degresszív módszert alkalmaznak. Az átirás 80 E Ft-ba került. Üzembe helyezik a
gépkocsit.

Feladat:
Számolja el számlasorosan a gazdasági eseményeket! Az értékcsokkkenést napi pontos-
sággal állapítsa meg!

BEFFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

31. példa

„A” vállalkozás tartós részesedést vásárol a Micooorg. PLC-ben (a társaság tőzsdén
jegyzett). A részvény vételára 12 000 EUR, fordulónapkor az értéke 11 500 EUR, majd
mértélegkészítésig 11 000 EUR. Az MNB árfolyamai: vásárláskor 260 Ft/EUR, forduló-
napon 270 Ft/EUR, mértélegkészítéskor 275 Ft/EUR. Az értékesítés tartósan ígérkezik.
Az összevont árfolyam-különbözet a számviteli politika szerint jelentősnek minősül, az
eddiggi tételek együttesen + 500 E Ft-ot tesznek ki. (A számviteli politika szerint a devi-
zas tételeket MNB-középfárfolyamon veszik fel a könyvekbe.)

Feladat:
Határozza meg, milyen értékben szerepeljen év végén a részesedés! Könyvelje a szük-
séges eseményeket!

32. példa

Egy Kft. 10 db „x” részvényt vásárolt, darabonként 800 Ft-értéken. A részvény névérté-
ke 1000 Ft. A részvényeket befektetési céllal szerezte meg. A részvények árfolyama
először emelkedett, majd a második beszámolási időszak végén a következő értékeket
vette fel több mint másfél éves csökkenés után: fordulónapon (12. 31.) 85%, mértélegk-

szítéskor 81%. A vállalkozás a számviteli politikájában a jelentős változás határát a név-
szítéskor 10%-ában jelölte meg.

Feladat:

Van-e teendője a kft.-nek a második évi mérlegkészítéskor, ha igen, akkor mit kell ten-
nie?

33. példa

Egy kft. 10 db „x” részvényt vásárolt, darabonként 1 200 Ft-értéken. A részvény név-
térke 1 000 Ft. A részvényeket befektetési céllal szerezte meg. A részvények időszaki végén a következő értékeket
először emelkedett, majd a második beszámolási időszak végén a következő értékeket
vett fel több mint másfél éves csökkenés után: fordulónapon (12. 31.) 1 150 Ft, mér-
legkészítéskor 1 120 Ft. A vállalkozás a számviteli politikájában a jelentős változás ha-
tárát a névterék 10%-ában jelölte meg.

Feladat:

a) Van-e teendője a kft.-nek a második évi mérlegkészítéskor, ha igen, akkor mit
kell tennie?

b) Van-e teendője a kft.-nek a második évi mérlegkészítéskor, ha igen, akkor mit
kell tennie, feltevé, hogy az árfolyam fordulónapon (12. 31.) 1 150 Ft, mérleg-
készítéskor 1 070 Ft?

34. példa

Egy Kft. 10 db „k” részvényt kap apportként, darabonként 800 Ft-értéken. A részvény
névteréke 1 000 Ft. A részvényeket befektetési céllal vette át a befektető tulajdonostól.
A részvények árfolyama először emelkedett, majd a második beszámolási időszak végén
a következő értékeket vette fel több mint másfél éves csökkenés után: fordulónapon (12.
31.) 85%, mérlegkészítéskor 81%. A vállalkozás a számviteli politikájában a jelentős
változás határát a névterék 10%-ában jelölte meg.

Feladat:

a) Könyvelje le az apportálás folyamatait!
b) Van-e teendője a kft.-nek a második évi mérlegkészítéskor?

35. példa

Egy Kft. 10 db „k” részvényt kap apportként, darabonként 800 Ft-értéken. A részvény
névteréke 1 000 Ft. A részvényeket befektetési céllal vette át a befektető tulajdonostól.
A részvények árfolyama először emelkedett, majd a második beszámolási időszak végén
a következő értékeket vette fel több mint másfél éves csökkenés után: fordulónapon (12.
31.) 85%, mérlegkészítéskor 81%. A 3. évben a 10 db részvényt tovább apportálta az
általja alapított leányvállalatba névteréken. A vállalkozás a számviteli politikájában a
jelentős változás határát a névterék 10%-ában jelölte meg.

Feladat:

Könyvelje le a három év szűkséges gazdasági eseményeit évenként elkülönítve!

36. példa

Egy Zrt. 20 000 Ft névértékű, tőzsdén jegyzett államkötvényt vásárolt. A kötvény árfolyama a következőképpen alakult az egyes hónapok végén:

200.. január	137%	szeptember	110%
február	140%	október	105%
március	129%	december	102%
május	126%	következő év január	99%
július	120%	március 24.	97%

(mérlegkészítés napja)

A vállalkozás a számviteli politikájában a jelentős változás határát a névérték 10%-ában jelölte meg.

Feladat:

- Le kell-e értékelni a kötvényt, ha a vásárlási árfolyam 20 000 Ft volt?
- Le kell-e értékelni a kötvényt, ha a vásárlási árfolyam 18 000 Ft volt?
- Le kell-e értékelni a kötvényt, ha a vásárlási árfolyam 21 500 Ft volt?
- Le kell-e értékelni a kötvényt, ha a vásárlási árfolyam 28 000 Ft volt?

37. példa

Egy Zrt. 20 000 Ft névértékű, tőzsdén jegyzett államkötvényt kapott ajándékba tárgyév januárjában. Az ajándékozó nem közölte a kötvény nyilvántartási értékét. A kötvény árfolyama a következőképpen alakult az egyes hónapok végén:

200.. január 137%

február 140%

március 129%

május 126%

július 138%

szeptember 120%

október 115%

december 102%

következő év január 99%

március 24. 97%

(mérlegkészítés napja)

A vállalkozás a számviteli politikájában a jelentős változás határát 500 Ft/papír értékben jelölte meg.

Feladat:

- Könyvelje le a kapott ajándékot!
- Le kell-e értékelni a kötvényt?
- Könyvelje le, ha az rt. tovább ajándékozza a kötvényt a következő évben!

38. * példa

Egy vállalkozásnak 30%-os részesedése (üzletrésze) van egy kft.-ben, más részesedése nincs. A megszerzésére fordított összeg 15 000 000 Ft volt. A részesedések értékeszté-

se számla egyenlege 3 000 000 Ft. A kft. tárgyévi adatai: jegyzett tőke 10 000 000 Ft, eredménytartalék 20 000 000 Ft (K), mérleg szerinti eredmény 10 000 000 Ft (+).
A vállalkozás a számviteli politikájában a jelentős változás határát a névérték 10%-ában jelölte meg.

Feladat:

- a) Van-e teendője év végén a befektető vállalkozásnak?
b) Van-e akkor, ha a mérleg szerinti eredmény (-) 10 000 000 Ft és van még tőke-tartalék 12 000 000 Ft?
c) Van-e akkor, ha az alapfeladatban a mérleg szerinti eredmény + 15 000 000 Ft, a többi adat változatlan?
Ha van feladat, könyvelje is le!

39.* példa

Egy Kft. a vásárlás utáni 4. évben lejártó kamatozó értékpapírt vett szeptember 15-én 1 102 E Ft-ért. Szándékai szerint befektetési célzattal. A papír névértéke 1 000 E Ft. A kamatfizetés napja március 15. Kamatláb 12%. A következő év február 15-én eladta a papírt 1 260 E Ft-ért. Mérlegkészítés napja február 1.

Feladat:

Könyvelje le mindkét évre a gazdasági eseményeket, természetesen elkülönítve!

40. példa

A vállalkozás a tárgyévi január 31-én 24 000 000 Ft kölcsönt nyújtott egy másik vállalkozásnak, egy évi türelmi idővel, 3 éves lejáratra. Kamatfizetés évente esedékes a kölcsönnyújtás napján, kamatláb 24%. A törlesztés negyedévente egyenlő részletekben történik a negyedév végén.

Feladat:

- a) Kontrollozza le a tárgyévi gazdasági eseményeket!
b) Allapítsa meg, hogy milyen mérlegfőtételek kerülnek a mérlegbe év végén!

41.* példa

A vállalkozás a tárgyévi január 31-én 200 000 EUR kölcsönt nyújtott egy külföldi vállalkozásnak, egyéves türelmi idővel, 3 éves lejáratra. Kamatfizetés évente esedékes a kölcsönnyújtás napján, kamatláb 6%. A törlesztés negyedévente, a negyedév első napján egyenlő részletekben történik. A számviteli politika szerint a vállalkozás a következő (száraz) pénzügyi állagárfolyamon veszi nyilvántartásba a devizás tételeket.

Árfolyamok	vételi	eladási
tárgyév 01. 31.	240 Ft/EUR	250 Ft/EUR
tárgyév 12. 31.	235 Ft/EUR	245 Ft/EUR
köv. év 01. 31.	242 Ft/EUR	252 Ft/EUR

Az év végi árfolyamkülönbséget a számviteli politika alapján jelentősnek ítélték.

Feladat:

- a) Kontrollozza le a tárgyévhöz kötődő gazdasági eseményeket!
- b) Állapítsa meg, hogy milyen mérlegfőtelemek kerülnek a mérlegbe év végén a kölcsönrel kapcsolatban!

42. példa

A vállalkozás a tárgyévi július 31-én 20 000 EUR-t helyez el egy bankban (a pénz exportbevételből származott, és ezen a napon folyt be), 14 hónapos lejáratra. Kamatfizetés a lejáratkor esedékes, kamatláb 9%. A bank a lejáratkor Ft-ban írja jóvá az összeget.

Árfolyam	vételi	eladási
tárgyév 03. 31.	240 Ft/EUR	250 Ft/EUR
tárgyév 12. 31.	242 Ft/EUR	252 Ft/EUR
lejáratkor	235 Ft/EUR	245 Ft/EUR

A számviteli politika szerint a vállalkozás a következő (számlavezető) pénzügyi vétel-árforlyamon veszí nyilvántartásba a devizás tételleket.

Feladat:

- a) Kontrollozza le a tárgyévhöz kötődő gazdasági eseményeket, ha a számviteli politika szerint az év végi devizaárfolyam-differencia jelentősnek minősül!
- b) Állapítsa meg, hogy milyen mérlegfőtelemek kerülnek a mérlegbe év végén a példa kapcsolatban!

43. példa

Egy Zrt. befektetési célú értékpapírjainak analitikus nyilvántartása 2006. január 1-jén:

Fajta	Beszerezés	Lejárat	Kamat	Névérték	Vételi árfolyam %
Állampapír 1	2003. 07. 31. 2007. 07. 31.	18	1 000 000	100	
Állampapír 2	2003. 04. 30. 2006. 01. 31.	24	200 000	80	
Diszkontjegy 3	2005. 10. 30. 2006. 08. 31.	16	800 000	85	
Állampapír 3	2004. 09. 30. 2006. 05. 31.	24	600 000	110	
Y Kft. kötvénye	2001. 07. 01. 2009. 03. 31.	28	2 000 000	90	

- Az értékpapírokra történő kamatfizetés napja évente egyenként megegyezik a lejárat napjával (például Állampapír 1 esetében minden év 07. 31-én), kivétel a diszkontjegy. Az állam-papírokat a tőzsde jegyzi.
1. X Kft. kötvényének 1/4-ét a tárgyévből törleszti, a kamatfizetés napján.
2. Az rt. 09. 30-án vásárolt egy új típusú értékpapírt, Kincstárjegy 100-at, 1 000 000 Ft névértékben, vásárlási árfolyam 102%, kamatláb 24%, lejárat 30 nap.
3. Az állampapírok árfolyama (%) tárgyévi 12. 31-én, a mérlegkészítéskor (2007. 03. 31.):

Feladat: Ellenőrizze le a tárgyévi gazdasági eseményeket, feltételezve az előző évről átnyúló tételeket is, illetve azt, hogy minden értékpapír-kibocsátó időben elegendő tőzsjelölést-
ségeket!

KOMPLEX ÉS ÉRTÉKHELYESBÍTÉSI FELADATOK

44. példa

Egy vállalkozás úgy döntött, és ezt a számviteli politikájában is rögzítette, hogy a tárgyi eszközöket egy részét, egy épületet, piaci értéken értékelik.

A tárgyi eszköz adatai tárgyévi január 1-jén: bruttó érték 50 000 000 Ft, aktíválásakor várható élettartam 50 év, használhatósági fok 60%, az értékcsökkenés jellege lineáris. Az első éves értékbecslés alapján az eszköz piaci értékét 45 000 000 Ft-ban határozták meg, amelyet a könyvvizsgáló is hitelesített.

A második év végén az ingatlan becslött értéke 35 000 000 Ft, amelyet a könyvvizsgáló elfogadott.

A harmadik év végén megállapított hitelesített piaci érték 38 000 000 Ft.
A számviteli politika szerint a vállalkozás a könyv szerinti érték 10%-át meghaladó változást tekintti jelentősnek.

Feladat:

Könyveje mindhárom évben az eseményeket! Allapítsa meg a 3. év végi mérlegértékét az ingatlanak.

45.* példa

Egy Rt. úgy döntött, és ezt a számviteli politikájában is rögzítette, hogy a nagy értékű, kizárólagos tulajdonát jelentő szellemi termékek között szereplő szoftverjét piaci érté-
ken értékelik.

A szoftver adatai tárgyévi január 1-jén: bruttó érték 40 000 000 Ft, aktíválásakor a várható élettartama 5 év volt, elhasználódási fok 40%, az értékcsökkenés jellege lineáris. Az első éves értékbecslés alapján az eszköz piaci értékét 100 000 000 Ft-ban határozták meg, amelyet a könyvvizsgáló is hitelesített.

Közben hasonló szoftver fejlesztésbe fogtak mások, a kezdeti eredményeket már a piac is visszatükrözte. A második év végén a szellemi termék becslött értéke 50 000 000 Ft, amelyet a könyvvizsgáló elfogadott.

A harmadik év végén megállapított hitelesített piaci érték 20 000 000 Ft.

A negyedik év elején eladja a szoftvert a vállalkozás 30 000 000 Ft-ért.

Feladat:

Könyvelje mind a négy évben az eseményeket! Vajon nem volt-e túlzó a könyvvizsgáló által elfogadott értékbecslés?

46.* példa

„A” Zrt. 2003. évi gazdálkodásának adatai:

- Január 31.: Befektetési céllal 50 db kamatozó kincstárjegyet vásároltak. 5 éven keresztül évi fix 10%-os kamatot fizet. A kibocsátás 2002. november 1-jén történt. Vásárlási érték 512 500 Ft. A névérték 10 000 Ft/db.
- Február 6.: Egy Mercedes tehergépkocsit hoztak be Svájcból, vételára 18 000 EUR. Az MNB-árfolyam 250 Ft/EUR. (A számviteli politika szerint MNB-árfolyamon veszik fel a devizás tételket.)
- Február 7.: A VPOP 500 E Ft vámot és 1 200 E Ft áfát számít fel az import után.
- Február 17.: Az importból származó összes kötelezettséget kiegyenlítettik, valamint a tehergépjárművet használatba veszik. (Az árfolyam változatlan.)
- Február 24.: Megbízást adtak az „A” Kft.-nek egy iroda építésére. Még ezen a napon átutaltak a vállalatnak 7 680 E Ft előleget, amelyről a számlát megkapták.
- Március 4.: Egyik forgácsológépüket beportálják a „B” Bt.-be. A gép bekerülési értéke 3 500 E Ft, használhatósági foka 80%. A társasági szerződés szerinti értéké 3 000 E Ft. (Az áfát áthárítják a törvény szerint, majd elengedik.)
- Március 13.: Megérkezik „A” Kft. első részszámlája 4 000 E Ft + áfa értékben.
- Március 21.: Értékesítik az egyik munkagépeüket, amelyet 1999-ben 6 000 E Ft-ért vásároltak a „C” Zrt.-nek, jelenlegi felhasználási foka 30%-os és piaci értéke 4 400 E Ft. 4 000 E Ft + áfa eladási áron adják el.
- Április 3.: A cégbirtóság bejegyezte a céget a „B” Bt. egyik kiliagjaként.
- Június 30.: Befeleződik a beruházás, és az „A” Kft. végszámlája, 10 000 E Ft + áfa megérkezett. Még ugyanezen a napon megtörténik az üzembe helyezés.

Kiegészítő adatok:

A tehergépkocsi leírása mértani degresszív módszerrel történik. Tervezett használati ideje 4 év, várható maradványérték 2 080 E Ft.

Az ingatlan leírása számtani degresszív úton történik. Tervezett használati idő 50 év, várható maradványérték 2 000 E Ft.

Feladat:

Könyvelje le a fenti gazdasági eseményeket számlasorosan, valamint állapítsa meg az értékcsökkenést napra számolva! Összköltség típusú eredménykimutatást alkalmazzon!

47. példa

Egy Kft. 2003. évi gazdálkodásának adatai:

1. Január 15.: Egy tehergépkocsit hoztak be Svájcból, vételára 20 000 EUR. Az MNB-árfolyam 260 Ft/EUR. (A számviteli politika szerint MNB-árfolyamon veszik fel a devizás tételeket.)
 2. Február 3.: Befektetési céllal 50 db kamatozó kincstárjegyet vásároltak. 5 éven keresztül évi fix 10%-os kamatot fizet. A kibocsátás 2000. november 1-jén történt. Vásárlási érték 512 500 Ft. A névérték 10 000 Ft/db.
 3. Február 15.: A VPOP 600 ezer Ft vámot és 1 400 E Ft áfát számít fel az import után.
 4. Február 25.: Az importból származó összes kötelezettséget kiegyenlítették, valamint a tehergépjárművet használatba vették. (Az árfolyam változatlan.)
 5. Március 4.: Egyik szoftverüket beaportálják a „B” Bt.-be. A szoftver bekerülési értéke 3 500 E Ft, használhatósági foka 80%. A társasági szerződés szerinti érték 3 000 E Ft. (Az áfát áthárítják.)
 6. Március 24.: Megbízást adtak az „A” Kft.-nek egy iroda építésére. Még ezen a napon átutaltak a vállalatnak 9 000 E Ft előleget, a számla megérkezett.
 7. Április 21.: Értékesítik az egyik licence jogukat a „C” Rt.-nek. A jogért 2000-ben 7 000 E Ft-ot fizettek, jelenlegi elhasználódási foka 20%-os és piaci érték 6 400 E Ft. 7 000 E Ft + áfa eladási áron adják el.
 8. Május 13.: Megérkezik „A” Kft. első részszámlája 5 000 E Ft + áfa értékben. Amint lehet, kompenzálnak belőle.
 9. Júnus 3.: A cégbíróság bejegyezte a céget a „B” Bt. egyik kültágjaként.
 10. Júnus 30.: Befejződik a beruházás, és „A” Kft. végszámlája, 10 000 E Ft + áfa megérkezett. Még ugyanezen a napon megtörténik az üzembe helyezés.
- Kiegészítő adatok:
- A tehergépkocsi leírása mérési degresszív módszerrel történik. Tervezett használati ideje 5 év, várható maradványérték 1 500 E Ft.
- Az ingatlan leírása számtani degresszív úton történik. Tervezett használati idő 50 év, várható maradványérték 2 500 E Ft.
- Feladat:**
- Könyvelje le a fenti gazdasági eseményeket számlasorosan, valamint állapítsa meg az értékesítéskor napra vonatkozóan! Összköltse típusú eredménykimutatást alkalmazzon!

48*. példa

„V” Nyrt. 2003. évi gazdálkodásának adatai:

1. Szeptember 1.: A társaság egy tehergépkocsit importál Svájcból.

Vételár: 15 000 EUR.

2. Szeptember 1.: Befektetési céllal 500 db kincstárjegyet vásárolt 5 100 E Ft-ért. A kincstárjegy futamideje 4 év, kibocsátás: 2001. május 1., kamatfizetés évente 12%. A kincstárjegy névértéke: 10 000 Ft/db. A tökérszt a lejáratkor törlesztik egy összegben.

3. Szeptember 8.: Az importált tehergépkocsi után a VPOP 400 E Ft vámpótlékot, valamint a vámérték után áfát számított fel.

4. Szeptember 12.: Megbízják „A” Kft.-t egy szerelőcsmarnok építésével. Az esetleges felmerülő költségek fedezésére 7 000 E Ft előleget utalnak át „A” Kft. számlájára.

5. Szeptember 18.: Egy számítógépet apportálnak „B” Bt.-be. A gép bekerülési értéke 500 E Ft, elhasználódása 20%. A társasági szerződés szerinti érték 420 E Ft (az áfát athártya a társaság).

6. Szeptember 20.: Az importból származó kötelezettségeit a társaság kiegyenlíti.

7. Október 1.: Egyik fénymásológát (TOSHIBA 4560) térítésmentesen átadja a társaság egy alaptíványnak. A gép bekerülési értéke: 2 000 E Ft, üzembe helyezve: 2002. szeptember 30-án. Elszámolt értékcsökkenés évente lineáris értékcsökkenéssel 30%. (A társaság az áfát a törvényi rendelkezés alapján áthárítja, majd elengedi az alaptíványnak. Nem számoltaak tervezett maradványértékekkel a fénymásológát.)

8. Október 6.: Megértkezik „A” Kft. első részszámlájára a beruházásról, értéke 3 000 E Ft, amely összeg után még 20% áfát figyelembe kell venni. (A beruházásokra adott előlegeket, amennyiben lehetséges, a számla megértkezésekor kompenzálni kell.)

9. Október 18.: A cégbtíróság bejegyezte a társaságot „B” Bt. kultagjaként.
10. Október 20.: Értékesítésre kerül az egyik használt anyagmozgató berendezés. Bekerülési érték 5 000 E Ft. Elhasználódása tárgyév első napján 15%, az értékesítéskor 20%. Eladási ára: 4 200 E Ft + 20% áfa.

11. Október 31.: Befejeződik a beruházás, és „A” Kft. végsszámlája, 12 000 E Ft + áfa megértkezett. Még ezen a napon megtörténik a pénzügyi rendezés valamint az üzembe helyezés.

Kiegészítő információk:

A vállalkozás a számlavezető pénzüntézte szerinti átlagárfolyamot alkalmazza, amelyek a következők:

Ft/EUR	Időpont	Vétel	Eladás
09. 02.	248	252	
09. 08.	249	253	
09. 20.	250		256

(A társaság nem rendelkezik devizaszámlával.)

A VPOP elfogadja az importált tehergépkocsi 15 000 EUR vételárát, azonban a vámérték megállapításához MNB-árfolyamot használ, amely 09. 08-án 250 Ft/EUR volt.

(A kiállított vámhatározat erre a napra készült, vámértéket módosító tételt a VPOP nem vett figyelembe.)

A társaság az értékcsökkenést évente egyszer, december 31-én számolja el, illetve ha az eszköz kikerül az állományból, akkor a kikerülés napján.

FORGŐESZKÖZÖK

Készletek

1. * példa

Egy vállalkozás „A” anyagkészletének változásáról az alábbi információk ismertek:

Megnevezés	Mennyiség (db)	Beszerzési ár (Ft/db)
Nyitó készlet	20	60
Beszerezés	50	62
Beszerezés	70	63
I. fél évi felhasználás	100	
Beszerezés	60	64
II. fél évi felhasználás	80	
Záró készlet	20	

Feladat:

Számítsa ki az éves felhasználás és a záró készlet értékét

a) éves átlagos beszerzési,
b) csúsztatott átlagos beszerzési ár szerint,
c) FIFO-módszerekkel!

2. példa

Egy vállalkozás anyagkészletének alakulása a következő:

Megnevezés	Mennyiség (db)	Beszerzési ár (Ft/db)
Nyitó készlet	1 100	400
I. beszerzés	1 100	460
I. felhasználás	900	
II. beszerzés	2 400	520
III. beszerzés	1 400	500
II. felhasználás	3 100	
IV. beszerzés	900	600
III. felhasználás	2 600	
Záró készlet		

Feladat:

Határozza meg a készletcsokkkenések értékét valamint a záró készletet

- a) éves átlagár,
- b) csúsztatott átlagár,
- c) FIFO-módszerrel!

3. példa

Egy vállalkozás anyagkészleteinek („A” és „B” anyag) változásánál az alábbi adatokat ismeri:

Megnevezés	„A” anyag		„B” anyag	
	mennyiség	db	mennyiség	db
Nyitó készlet	20	70	10	1300
Beszerezés	50	72	14	1250
Beszerezés	70	73	13	1240
I. fél évi felhasználás	100	...	17	
Beszerezés	60	74	20	1200
II. fél évi felhasználás	80		25	
Záró készlet	20		15	

Feladat:

Töltse ki az alábbi táblázatot!

Megnevezés	Éves átlagár		Csúsztatott átlagár		FIFO módszer	
	„A”	„B”	„A”	„B”	„A”	„B”
	I. fél évi felhasználás					
	II. fél évi felhasználás					
Éves felhasználás						
Záró készlet értéke						

Értékelje a fordulónapi zárókészletet, ha az „A” anyag beszerzési ára december 31-én 76 Ft/db, mérlegkészítéskor 75 Ft/db, a „B” anyagé 1 260 Ft/db, illetve 1 280 Ft/db (FIFO-módszer szerint)!

4. példa

Egy vállalkozás nyitó anyagkészlete 50 E Ft, a tárgyévi beszerzés értéke 400 E Ft, a záró készlet 150 E Ft.

Feladat:

Határozza meg az anyagfelhasználás értékét!

5. példa

Határozza meg az állományváltozás értékét, ha a nyitó készlet 50 E Ft, a tárgyévi beszerzés 400 E Ft, a felhasználás 200 E Ft volt.

Feladat:

Kontrollozza az anyagbeszerzés és felhasználás értékét, ha a vállalkozás csak mennyiségben vezeti az anyagkészletkészletét!

Kétféle módon is végezze el a feladatot (nyitó egyenleg átvezetésével, illetve anélkül)!

6. példa

Egy Kft. nyitó anyagkészlete „A” anyagból 10 kg, nyitó érték 22 E Ft (2 200 Ft/kg). A Kft. év közben az anyagokról nem vezet nyilvántartást, az évközi beszerzés értéke 820 E Ft + 20% áfa. Az év végi leltározás során „A” anyagból készleten lévő mennyiség 8 kg, utolsó beszerzési ár 2 500 Ft/kg.

Feladat:

Kontrollozza a fenti eseményeket a nyitó egyenleg átvezetésével, illetve anélkül! Mutassa be az anyagköltség- és az anyagkészletkészlet alakulását!

7. példa

„Készletező” Kft. nyitó anyagkészlete 200 E Ft. A Kft. anyagot vásárolt 4 000 E Ft + 20% áfa értékben, halasztott fizetéssel. Minőségi problémák miatt a vásárolt anyag 10%-át visszaküldte, a reklamációt a szállító jogosnak találta. Ezután a Kft. kötelezettségét banki úton rendezte. A tárgyi időszakban 1 900 E Ft értékű anyagot felhasznált a termelésben, illetve értékesített készpénzért 400 E Ft beszerzési árú anyagot 500 E Ft + 20% áfa ellenértékért.

Feladat:

Könyvelje le a gazdasági eseményeket, ha a Kft. év közben folyamatosan vezeti a készletkészletét! Állapítsa meg a készletek év végi záró értékét! Mi a teendő, ha a záró készlet piaci értéke 1 400 E Ft?

8. * példa

Egy vállalkozás anyagkészleteinek változásánál a következőket ismeri:

Nyitó készlet (január 1-jén) 100 kg, beszerzési ár 900 Ft/kg. Beszerzés 2 400 kg, beszerzési ár 900 Ft/kg. Felhasználás 2 000 kg, elszámolóár 1 000 Ft/kg.

Feladat:

Könyvelje le az anyagkészlet változását, ha a vállalkozás csak mennyiségi illetve mennyiségi és értéknyilvántartást is vezet, beszerzési áron illetve elszámolóáron!

9.* példa

Egy vállalkozás anyagkészleteinek változásánál a következőket ismerti:

Nyitó készlet (január 1-jén) 100 kg, beszerzési ár 950 Ft/kg. Beszerzés 3 000 kg, beszerzési ár 950 Ft/kg. Felhasználás 2 500 kg, elszámolódár 1 000 Ft/kg.
Értékesítettek készpénzért 10 kg anyagot, amelynek eladási ára 20% árával együtt 1 440 Ft /kg.
200 kg anyagot káresemény ért – csőtörés –, ezért kislejtezték, a biztosító térítési összege 180 000 Ft, melyet átutalt.

Feladat:

Az anyagok piaci értéke 900 Ft/kg mérlegkészítéskor.

Kontrollozza a szükséges gazdasági műveleteket, ha mennyiségi és értéki nyilvántartást vezetnek beszerzési, illetve elszámolóáron!

10.* példa

Egy vállalkozás 5 100 kg anyagot vásárolt, melynek számlázott ára 80 Ft/kg (áfa nélkül), az elszámolóára 90 Ft/kg. A beszerzés után felszámított fuvardíj 20 000 Ft. Minőségi kifogás miatt visszaküldték 100 kg anyagot a szállítónak. A maradék készletre 10 000 Ft árengedményt kaptak.

Az időszak során 3 000 kg anyagot használtak fel.

Feladat:

Könyvelje le a fenti gazdasági eseményeket,

- a) ha az anyagkészletről a vállalkozás csak mennyiségi nyilvántartást vezet,
- b) ha az anyagokat mennyiségben és értékben is nyilvántartják:

- beszerzési áron,

- elszámolóáron, amely nem foglalja magában a fuvardíjat!

- c) Állapítsa meg az anyagköltség összeget, és határozza meg a raktári anyagkészlet értékét tényleges beszerzési áron!

11.* példa

Kiemelt főkönyvi számlák egyenlegei:

21 Alapanyagok	(450 kg)	360 000 Ft
22 Segédanyagok	(300 db, 100 Ft/db)	

Gazdasági események:

1. Alapanyag-vásárlás 600 kg, beszerzési ár 820 Ft/kg + áfa.
2. Segédanyag-beszerzés 400 db, beszerzési ár 90 Ft/db + áfa.
3. Alapanyag-felhasználás 500 kg.
4. Segédanyag-felhasználás 400 db.
5. Segédanyag-vásárlás 200 db, beszerzési ár 80 Ft/db + áfa.
6. Segédanyag-felhasználás 300 db.

Feladat:

Kontrollozza az anyagkészséletek változásait, ha folyamatos mennyiségi és értéki nyilvántartást vezetnek, és az alapanyagokat FIFO-, a segédanyagokat átlagos beszerzési áron értékelik

12. példa

Könyvelje a felsorolt gazdasági eseményeket, kontrollozással!

Az „X” Rt. nyitó anyagkészsélete „fém” anyagból 380 kg, nettó beszerzési ára 2000 Ft/kg, így a nyitó készlet értéke 760 E Ft. A vállalkozás az év folyamán vásárol 620 kg „Fém” anyagot 2 500 Ft + 20% áfa kilonkénti áron. Az időszakban a termelésben felhasznál 700 kg-ot, illetve értékesített halasztott fizetéssel 100 kg-ot, 3 000 Ft + 20% áfa/kg eljenértékért.

Feladat:

Állapítsa meg a záró értéket!

- A vállalkozás beszerzési áron vezeti a készletszámát, a felhasználást a FIFO módszer szerint számolja el.
- A vállalkozás beszerzési áron vezeti a készletszámát, a felhasználást csúsztatott átlaggal számolja el.
- A vállalkozás elszámolóáras nyilvántartást vezet a készletekről, a felhasználást tényleges beszerzési áron, elszámolóár és az arra jutó árkülönbséggel számolja el. Az elszámolóár 2 200 Ft/kg.

13. példa

Kiemelt számlák egyenlege (beszerzési áron)

21 Alapanyag	1 600 000 Ft (800 kg)
22 Segédanyag	400 000 Ft (500 db)

Gazdasági események

- Alapanyag-beszerzés mennyisége 1 200 kg, beszerzési áron, áfával együtt 3 150 000 Ft.
- Segédanyag-visszaküldés 40 db.
- Alapanyag-felhasználás 1 400 kg.
- Segédanyag-vásárlás 1 000 db, beszerzési ára 820 Ft/db + áfa.
- Segédanyag-felhasználás 900 db.
- Alapanyag-vásárlás 1 900 kg, beszerzési ára 2 000 Ft/kg + áfa, fuvardíj 20 Ft/kg + áfa.
- Alapanyag-felhasználás 2 000 kg.

Feladat:

Kontrollozza az anyagkészséletekkel kapcsolatos gazdasági műveleteket, ha mindkét anyagról mennyiségi és értéknylvántartást is vezetnek, és a felhasználást alapanyagoknál csúsztatott átlaggal, a segédanyagoknál FIFO-módszerrel számolják el!

14. példa

Egy vállalkozás anyagkészletének adatai:

21 Alapanyagok	1 000 000 Ft	(1 000 kg)
22 Segédanyagok	400 000 Ft	(200 kg)

Gazdasági események

1. Alapanyag beszerzés 600 kg, beszerzési ár 1 200 Ft/kg + áfa.
2. Térítés nélkül átadtak 60 kg segédanyagot, az árat nem hártották át.
3. Apportátvételt alapanyagból 300 kg, apportilista szerinti érték 440 000 + áfa.
4. Alapanyag-felhasználás 1 000 kg, segédanyag-felhasználás 100 kg.
5. Segédanyag-vásárlás 500 kg, beszerzési ár 1 800 Ft/kg + áfa.
6. Apportátadás segédanyagból 200 kg, társasági szerződés szerinti érték 800 000 Ft/kg.
7. Letárolásakor kiderült, hogy az alapanyagokból hiányzik 10 kg, a segédanyagokból 6 kg többlet mutatkozik.

Feladat:

Könyvelje a fenti gazdasági eseményeket, ha a készletekről folyamatos mennyiségi és értéki nyilvántartást vezetnek!

15. példa

Egy vállalkozás anyagkészleteiről az alábbiakat ismeri:

221 „A” segédanyag (400 kg, 800 Ft/kg)

222 „B” segédanyag (300 kg, 400 Ft/kg)

Az „A” segédanyagnál átlagárat, a „B” segédanyagnál a FIFO-módszert alkalmazzzák a készletcsökkenés elszámolásánál.

Gazdasági események

1. „A” segédanyag-vásárlás 600 kg, 820 Ft/kg + áfa.
2. „A” segédanyag-felhasználás 700 kg.
3. „B” segédanyag-beszerzés 1 000 kg, 500 Ft/kg + áfa. Fuvardíj 20 Ft/kg + áfa.
4. Kiszámlázottak 20 kg „A” segédanyagot.
5. Térítés nélkül átadtak 80 kg „B” segédanyagot.
6. Tűzkár miatt megsemmisült 100 kg „A” segédanyag.
7. Vásároltak 820 kg „A” segédanyagot 900 Ft/kg + áfa.
8. Felhasználás „B” segédanyagból 750 kg.
9. „A” segédanyag-felhasználás 650 kg.
10. „B” segédanyag-vásárlás 800 kg, 500 Ft/kg + áfa.
11. „B” segédanyag-felhasználás 900 kg.
12. Az év végi leltározás során 340 kg „A” és 372 kg „B” segédanyagot találtak.

Feladat:

Kontrollozza a fenti gazdasági eseményeket, ha a vállalkozás a segédanyagokról mennyi-
segi és értéki nyilvántartást vezet beszerzési áron!

16.* példa

Egy vállalkozás anyagot importált – közösségen kívülről –, melynek vételi ára 10 000 EUR. A vámköltség és illeték 600 000 Ft. A vámhatóság által felszámított áfa 20%.

A teljesítéskori devizavételi árfolyam 246 Ft/EUR, eladási árfolyam 252 Ft/EUR.

Feladat:

Könnyelje le az anyagbeszerzéssel kapcsolatos tételeket, ha az anyagból mennyiségi és értéki nyilvántartást is vezetnek, beszerzési áron!

17.* példa

Egy vállalkozás 30 000 Ft fogyasztói áron számított bolti árú készletet vásárolt, melynek beszerzési ára 19 500 Ft + áfa. Az árú készlet felét értékesítették.

Feladat:

Kontrollozza a beszerzést és az értékesítést!

18. példa

Könnyelje a felsorolt gazdasági eseményeket kontrollzással!

Egy kereskedelmi kft. raktári nyitó árú készletének értéke „A” árufajtaból 880 E Ft, mennyisége 400 db. A tárgydíszakban „A” árufajtaból beszereztek 1 600 db-ot, a beszerzési ár 1 700 Ft + 20% áfa/db. Az év folyamán értékesítették 1 900 db-ot halaszott fizetéssel 4 000 Ft + 20% áfa/db ellenértékért. Az év végi leltár során 10 db „A” árut kiseljteztek törés, rongálódás miatt.

Feladat: Alapítsa meg a záró készletet.

a) A vállalkozás beszerzési áron tartja nyilván az árú készletét, a felhasználást a FIFO-módszer szerint számolja el.

b) A vállalkozás elszámolás nyilvántartást vezet az árú készletekről, a felhasználást tényleges beszerzési áron, elszámolár és az arra jutó árkülönbözettel szá-

molja el. Elszámolár 2 000 Ft/db.

19.* példa

Egy vállalkozás raktári (nagy kereskedelmi) árú készletet vásárolt. Elszámoláron számított értéke 20 000 Ft, az árkülönbözet –2%. Az árú készlet 10%-át visszaküldte a szállítóknak, a maradék készlet 2/3-át értékesítette 15 000 Ft + áfa eladási áron.

Feladat:

Kontrollozza a beszerzést és az értékesítés műveletét, ha az árúkat mennyiségi és érték-nyilvántartás szerint is vezeti

a) beszerzési áron,

b) elszámoláron!

20. példa

Az „Úzlet” Rt. fogyasztói áron tartja nyilván árú készletét. Nyitó adatok: árú eladási áron 10 000 E Ft, árú árát 4 000 E Ft. A tárgyév folyamán vásároltak 30 000 E Ft

fogyasztói áru készletet, melynek beszerzési ára 20 000 E Ft + 20% áfa. Az időszakban értékesítettek halasztott fizetéssel 15 000 E Ft + 20% áfa fogyasztói áru készletet, illetve készpénzért 12 000 E Ft értékű fogyasztói áru készletet, mely összeg 16,67% áfát tartalmaz.

Feladat:

Állapítsa meg a záró készletet!

21*. példa

Egy vállalkozás vásárolt 50 db rekeszt termékei forgalmazásához 100 Ft/db + áfa beszerzési áron, a betéti díj 150 Ft/db. Az időszak során értékesítettek 40 db-ot a termékekből együtt.

Vásároltak alapanyagot, mely 20 db faladában érkezett, betétdíja 500 Ft/db. A ladákból 10 db-ot visszaküldtek a szállítónak.

Feladat:

Könyvelje le a göngyölegekkel kapcsolatos tételeket!

22. példa

Egy kereskedelmi vállalkozás nyitó készlete:

264 Kiskereskedelmi áruk	200 000 Ft
265 Kiskereskedelmi áruk árrése	70 000 Ft

Gazdasági műveletek

- Beszerzés fogyasztási áron 900 000 Ft, számlázott ára áfával együtt 760 000 Ft.
- Visszaküldtek 50 000 Ft fogyasztói áras értékűt.
- Értékesítés készpénzért 700 000 Ft.
- A leltározáskor fellelt hiány összege 20 000 Ft fogyasztói áron.

Feladat:

Kontírozza a fenti eseményeket!

23. példa

Egy vállalkozásnál található 100 db saját göngyöleg, melynek betétdíjas ára 500 Ft/db. Az árkülnönbözeti számlán 10 000 Ft az egyenleg.

Az időszak során beszereztek 4 000 db göngyöleget, saját termékeik értékesítéséhez. A számlázott ár 1 600 E Ft + áfa. Értékesítettek 2 000 db göngyöleget, melyből a vevő visszaküldött 100 db göngyöleget, és elhasználdás miatt kislejteztek 200 db-ot.

Feladat:

Könyvelje le a fenti gazdasági eseményeket!